

Jaarverslag

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Inhoudsopgave

Bestuursverslag

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	4
1.1 Organisatie	4
1.2 Profiel LOGOS	6
1.3 Dialoog	7
2. Verantwoording beleid	8
2.1 Onderwijs & kwaliteit	8
2.2 Personeel & professionalisering	12
2.3 Huisvesting & facilitair	15
2.4 Financieel beleid	18
2.5 Risico's en risicobeheersing	21
3. Verantwoording financiën	21
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	22
3.2 Staat van baten en lasten en balans	23
3.3 Financiële positie	27
Jaarverslag GMR	28
Rapportage Toezichthoudend Orgaan	29
Jaarrekening	
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	33
Balans per 31 december 2019, vergelijkende cijfers per 31 december 2018	42
Staat van baten en lasten 2019, vergelijkende cijfers 2018	43
Kasstroomoverzicht 2019, vergelijkende cijfers 2018	44
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	45
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	50
(Voorstel) bestemming van het resultaat	54
Segmentatie staat van baten en lasten	55
Gebeurtenissen na balansdatum	56
Verbonden partijen	57
Verantwoording subsidies	58
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	59
Niet uit de balans blijken de rechten en verplichtingen	64
Gegevens over de rechtspersoon	66
Ondertekening bestuur	67
Overige gegevens	
Statutaire bestemming van het resultaat	69
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	70
OCW- bijlage	76

Bestuursverslag 2019

Vastgesteld door CvB
Goedkeuring RvT

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	4
1.1 Organisatie	4
1.2 Profiel LOGOS	6
1.3 Dialoog	7
2. Verantwoording beleid	8
2.1 Onderwijs & kwaliteit	8
2.2 Personeel & professionalisering	12
2.3 Huisvesting & facilitair	15
2.4 Financieel beleid	18
2.5 Risico's en risicobeheersing	21
3. Verantwoording financiën	21
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	22
3.2 Staat van baten en lasten en balans	23
3.3 Financiële positie	27

Voorwoord

Met genoegen kan ik de lezer het bestuursverslag 2019 van Stichting LOGOS aanbieden.

Het bestuursverslag vormt samen met de jaarrekening het jaarverslag van het bestuur van Stichting LOGOS. Het bestuur hanteert voor het realiseren van het bestuursverslag het format dat is aangereikt door de PO-raad. Het bevat op compacte wijze een verantwoording over het verslagjaar.

Het eerste hoofdstuk bevat generieke informatie over het bestuur. Het tweede hoofdstuk blikt terug op de resultaten van het beleid van het verslagjaar. Het derde hoofdstuk bevat een toelichting op de financiële situatie van het bestuur.

De belangrijkste functie van dit jaarverslag is 'verantwoorden'. Het is onderdeel van de eigen verantwoordingscyclus. Dit maakt het eigen bestuur, de scholen, het intern toezicht en de (gemeenschappelijke) medezeggenschap van LOGOS tot de belangrijkste doelgroepen.

Een in het oog springend punt in 2019 is de realisering van het Koersplan 2019-2023, *'Onderwijs van morgen'*. Directeuren, medewerkers en externe partners hebben in co-creatie hieraan bijgedragen.

Bij de start van het Koersplan-traject is de metafoor van de LOGOS-vloot gebruikt, die met een gezamenlijke bestemming uitvaart en waarbij gemeenschappelijke focuspunten als baken helpen om richting te vinden en koers te houden.

'Koers 2019-2023' geeft een duidelijke richting, mét manoeuvreerruimte voor elke school. Iedere LOGOS-school onderneemt de tocht op eigen wijze, passend bij de leerlingenpopulatie en de plaatselijke omstandigheden.

De medewerkers maken de eigenheid van de school binnen de LOGOS-kaders zichtbaar en voelbaar.

Heldere positionering onder de LOGOS-vlag en goed zichtbare scholen maken de keuze voor onze scholen en voor samenwerking gemakkelijker, zowel met ouders als met de (lokale) omgeving.

Met het Koersplan als richtinggevend vertrekpunt kijk ik uit naar een gezamenlijke invulling voor het 'onderwijs van morgen'.

H.M.J. (Henk) Mackloet,

College van Bestuur LOGOS

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens

LOGOS, Stichting voor Protestants Christelijk onderwijs
Bestuursnummer 41396
De Meent 24, 4141 AC Leerdam
0345 - 63 79 80
admin@stichting-logos.nl
www.stichting-logos.nl

Contactpersoon voor dit jaarverslag

H.M.J. Mackloet
College van Bestuur (CvB)
06 - 13 09 71 69

Overzicht scholen

LOGOS maakt zich sterk voor onderwijs aan leerlingen in de gemeenten West Betuwe, Vijfheerenlanden en Gorinchem. De stichting bestaat uit 11 basisscholen, 1 SBO-school, 1 school voor (V)SO ZML en 1 school voor VO (Praktijkonderwijs). Binnen LOGOS krijgt het concept '10-14 onderwijs' gestalte in het 'Tienercollege'. In een doorgaande lijn is daarmee het Peuter- en Juniorcollege verbonden. Een overzicht van de LOGOS-scholen is vermeld in de [bijlage](#).

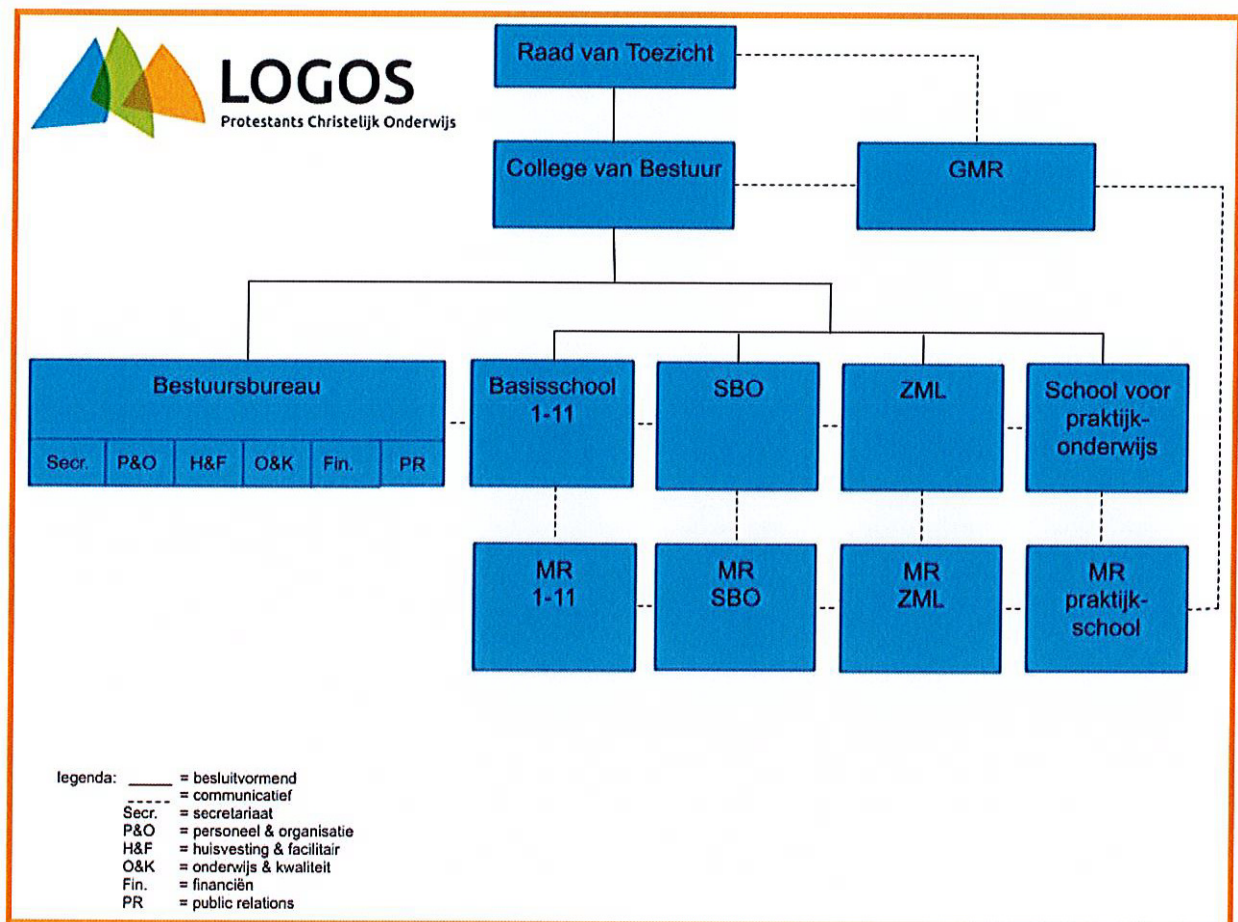
Juridische structuur

De juridische structuur van LOGOS is een stichting. Deze is statutair gevestigd in Leerdam.

Organisatiestructuur

Het CvB fungeert als bevoegd gezag van de stichting en de scholen. Directeuren sturen onder eindverantwoordelijkheid van het CvB de scholen aan. Zij zijn op hun school onderwijskundig leider met integrale verantwoordelijkheid voor personeel en middelen. Directeuren zijn via het directeurenoverleg (DO) en stichtingsbrede werkgroepen/leergemeenschappen betrokken bij de beleidsvoorbereiding en verantwoordelijk voor de uitvoering van het stichtingsbeleid op de scholen. Stafmedewerkers bieden expertise en ondersteuning aan CvB en directeuren in de beleidsvoorbereiding en bij de beleidsuitvoering.

Organogram van de stichting

Governance Code

LOGOS hanteert de actuele [Code Goed Bestuur](#) volgens het model van de PO-raad. Daarin zijn principes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurder, toezichthouders en directeuren. In 2019 zijn geen relevante zaken te benoemen inzake governance. LOGOS handhaaft deze code onverkort. Het bestuurs- en toezichtreglement vormt gezamenlijk het [managementstatuut](#).

Functiescheiding

LOGOS hanteert een functionele scheiding (two-tier) van bestuur en toezicht. Er is een eenhoofdig College van Bestuur en een Raad van Toezicht.

Bestuur en functie

H.M.J. Mackloet
College van Bestuur
Nevenfuncties n.v.t.

Intern toezichtsorgaan

Het intern toezichtsorgaan bestaat uit de Raad van Toezicht (RvT).
De verslaglegging van taak en rol van de RvT in 2019 is verwoord in de [bijlage](#).

Gemeenschappelijke medezeggenschap (GMR)

Elke school vaardigt één vertegenwoordiger af in de GMR. Horizontale inspraak en verantwoording vindt plaats langs de lijn van GMR en CvB.
De GMR verantwoordt zich over haar taak in 2019 in de [bijlage](#).

1.2 Profiel LOGOS

Missie & visie

Missie

LOGOS staat voor waardegedreven, uitdagend en kwalitatief goed onderwijs.

Onze missie is om leerlingen te helpen uit te groeien tot zelfstandige en verantwoordelijke burgers, zodat zij later hun bijdrage kunnen leveren aan de samenleving. Onze scholen bieden leerlingen een leeromgeving waar ze zich breed kunnen ontwikkelen en hun talenten maximaal kunnen ontdekken en ontplooien in kennis, vaardigheden en houding. De Protestants Christelijke waarden vormen onze basis.

Visie

Maatschappelijk betrokken

De leerling van nu is de burger die straks mede onze samenleving vorm gaat geven. Onderwijs maakt de toekomst; als LOGOS-scholen zijn we bewust van onze maatschappelijke opdracht om leerlingen toe te rusten met kennis, vaardigheden en ze bewust te maken van hun houding. LOGOS-onderwijs(aanbod) is om die reden uitdagend, past bij het leven in de eenentwintigste eeuw en wordt digitaal verrijkt en ondersteund.

LOGOS-scholen werken in dit kader ook samen met ouders en maatschappelijke partners aan een doorgaande ontwikkelingslijn van leerlingen. Ieder vanuit eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid.

Blijven ontwikkelen

We hanteren het principe van 'met en van elkaar leren'. LOGOS-scholen zien we als de plek waar leerlingen (en medewerkers!) leren zoals ze dat van jongs af aan doen: nieuwsgierig, ontdekkend, onbevangen, spontaan en vanuit hun eigen interesse. Ze moeten onbevangen kunnen ontdekken en de kracht van verwondering behouden en leren benutten. Een nieuwsgierige houding van degene die leert, is belangrijk, waarbij vragen stellen vanzelfsprekend is en niets 'voor zoete koek' wordt aangenomen. Binnen LOGOS leren we spelenderwijs. We durven fouten te maken: ervaringen doen we immers op door fouten te maken en ervan te leren. Als leerlingen en medewerkers op deze manier leren, ontwikkelen hun prestaties zich ook. De waarden geloof, hoop en liefde vanuit onze Protestants Christelijke identiteit bieden hierbij een belangrijke en veilige basis. LOGOS-onderwijs wordt geleid en gegeven door goed gekwalificeerde en bevlogen medewerkers die hun professionaliteit blijven(d) ontwikkelen.

Wendbare organisaties

Vijf dimensies (levensbeschouwelijk, maatschappelijk, pedagogisch, onderwijskundig en organisatorisch) vormen de basis voor een gedeelde visie op en een gezamenlijk vertrekpunt voor het onderwijs van morgen dat we op de LOGOS-scholen vormgeven. Ze helpen ons om op weg te gaan, gezamenlijk koers te houden, met voldoende eigen manoeuvreerruimte voor de LOGOS-scholen, passend bij de leerlingenpopulatie en de plaatselijke omstandigheden. LOGOS-scholen werken binnen de LOGOS-kaders vanuit eigen kleur, kracht en kwaliteit, individueel en gezamenlijk, aan waardegedreven, uitdagend en kwalitatief goed onderwijs. Dit alles leidt tot een divers aanbod van kwaliteitsscholen waarbij leerlingen tot hun recht komen.

Kernactiviteiten

LOGOS-scholen staan voor gezamenlijke ambities en kernwaarden (vertrouwen, verbinden, ontwikkelen). Elke school geeft hieraan schoolspecifiek betekenis, vorm en inhoud.

LOGOS-scholen hebben gezamenlijke kenmerken. Op LOGOS-scholen:

- Groeien leerlingen op tot zelfstandige burgers die een actieve en duurzame inbreng kunnen hebben in de samenleving;
- Leren leerlingen liefde voor zichzelf, hun naaste en hun omgeving te ontwikkelen;
- Leren leerlingen keuzes te maken op basis van een moreel kompas dat is gevoed door christelijke waarden en normen ('geloof, hoop en liefde');

- Ontwikkelen leerlingen zich in een passende omgeving, waarbij eigen talenten, mogelijkheden en grenzen uitgangspunt zijn ('gepersonaliseerd leren');
- Leren leerlingen kennis en vaardigheden, en ontwikkelen een levenshouding en waarden die passen bij het leven in de eenentwintigste eeuw ('het onderwijs van morgen').

Koersplan als strategisch beleid

Het [Koersplan 2019-2023](#) is uitgangspunt voor strategische beleidsvorming. In het koersplan zijn voor de aangegeven beleidsperiode vier focuspunten benoemd:

- Gepersonaliseerd leren
- Vakmanschap doet ertoe!
- Samen leren inhoud geven
- Aantrekkelijk partnerschap

Deze focuspunten worden uitgewerkt volgens het uitgangspunt 'centraal waar het kan; specifiek waar het moet'. De focuspunten hebben betekenis voor leerlingen, medewerkers en organisatie. Scholen werken in hun school- en jaarplannen aspecten van deze focuspunten schoolspecifiek uit.

Toegankelijkheid & toelating

LOGOS en haar scholen vinden hun waarden en normen in de Bijbel. 'Geloof, hoop en liefde' vormen ons moreel kompas. Binnen LOGOS hanteren we drie kernwaarden voor ons professioneel handelen, namelijk 'vertrouwen, verbinden, ontwikkelen'.

Waardegedreven

Vanuit onze Protestants Christelijke identiteit bieden LOGOS-scholen waardengedreven onderwijs. Dit betekent dat wij geloven dat leerlingen tot hun recht komen vanuit verbinding met God, de mensen om hen heen en de wereld waarin ze opgroeien. Wij geloven dat God zoveel van deze wereld houdt, "dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft" (Johannes 3:16). Vanuit dát geloof kunnen we niet anders dan hoopvol in deze wereld staan.

Iedereen is van harte welkom

We zoeken naar een eigentijdse omgang met de Protestants Christelijke traditie en doen daarbij recht aan diversiteit van onze leerlingenpopulatie. De waarden 'geloof, hoop en liefde' staan centraal in ons onderwijs, ons handelen en in onze omgang met leerlingen, ouders, medewerkers en partners. Onze scholen worden ook bezocht door leerlingen met een andere levensbeschouwelijke of niet-religieuze achtergrond. Iedereen is van harte welkom. Wel vinden we het belangrijk dat de uitgangspunten van LOGOS en haar scholen worden gerespecteerd.

1.3 Dialoog

Belanghebbenden

LOGOS heeft regelmatig contact met externe belanghebbenden. In het onderstaande schema is hierover beknopt informatie weergegeven.

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Kinderopvang	Periodiek bestuurlijk overleg met de kinderopvangorganisaties waarmee de LOGOS-scholen samenwerken en afstemmen, fysiek in hetzelfde gebouw, of als concept Brede School, t.w. SKG, SKCN, Kinderkamer, Hummeltjeshoeve.
Voortgezet en primair onderwijs/kinderopvang	LOGOS voert op bestuurlijk niveau overleg met de scholen voor PO en VO in de regio, zowel formeel binnen GBO en BPO, als informeel bij bestuurlijke contacten.

Samenwerkingsverband	LOGOS is deelnemer in het bestuur van SWV Driegang (PO) en SWV PasVorm (VO). Elk SWV heeft een eigen ondersteuningsplan. Scholen geven hieraan schoolspecifiek invulling.
Gemeente	LOGOS onderhoudt contact met de gemeenten Gorinchem, Vijfheerenlanden en West Betuwe in het kader van LEA en huisvesting.
Vereniging Partners in Onderwijs en Transvita	LOGOS werkt regionaal samen met besturen waarbij een gezamenlijke invalpool (PIO) en een transfercentrum (Transvita - instroom, doorstroom, uitstroom) is ingericht.
Pabo	LOGOS heeft een preferent partnerschap met HS Marnix in Utrecht. Daarmee wordt 'opleiden in de school' vormgegeven. Studenten van andere pabo's zijn eveneens welkom.
Inspectie	LOGOS heeft formele contacten met de inspecties PO, SO en VO.
OCW	LOGOS maakt deel uit van de regiegroep 'onderwijs 10-14'.

Klachtenbehandeling

LOGOS is aangesloten bij de [landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs](#). In 2019 zijn bij het College van Bestuur vijf meldingen binnengekomen van ouders/verzorgers die zich zorgen maakten inzake continuïteit of kwaliteit van het onderwijs, welbevinden en/of communicatie rondom hun kind(eren). Het bestuur heeft in alle gevallen, soms meerdere keren, met ouders en betrokkenen van de desbetreffende school gesproken. Met gesprekken en waar nodig met interventies zijn alle situaties in 2019 afgehandeld. In het proces om tot oplossingen te komen is altijd aandacht voor de vraag of en hoe ouders/kind(eren) en school (weer) met elkaar verder kunnen gaan. Ook wordt met de school gesproken welke lessen deze trekt uit de besproken casuïstiek.

2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

LOGOS benadert vanuit het Koersplan het systeem voor kwaliteitszorg op bestuurs- én op schoolniveau vanuit een 'nieuwe' werkwijze. Als onderliggend model is gekozen voor 'Regie op Onderwijskwaliteit' ([ROOK](#)). LOGOS geeft kwaliteitszorg vorm, niet vanuit een puur instrumentele kant ('vinken'), maar vanuit het organiseren van de professionele dialoog in de verschillende geledingen ('meetbaar/merkbaar').

In het schooljaar 2019-2020 is vanuit het focuspunt 'Samen Leren Inhoud Geven' uit het Koersplan een Professionele Leergemeenschap (PLG) ingericht. De PLG heeft als opdracht 'kwaliteitsbeleid' uit te werken in een matrix m.b.v. het model 'ROOK'. De matrix bevat vier vragen:

1. Hoe definieert het bestuur onderwijskwaliteit?
2. Op welke manier heeft het bestuur zicht op onderwijskwaliteit?
3. Op welke manier werkt het bestuur aan onderwijskwaliteit?
4. Hoe verantwoordt het bestuur zich over de onderwijskwaliteit?

In 2019 is vraag 1 uitgewerkt. Als definitie voor 'kwaliteit' van onderwijs is binnen LOGOS gekozen voor de volgende formulering:

De Christelijke identiteit is de drijfveer van waaruit we waardegedreven onderwijs met de kernwaarden vertrouwen, verbinden en ontwikkelen vormgeven. We willen hierbij de leerlingen leren verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf, elkaar en de wereld. Binnen de scholen van LOGOS bieden we een rijke, veilige leeromgeving aan waarin leerlingen mogen worden wie ze kunnen zijn. Ons onderwijs is hierbij gericht op persoonsvorming en het verwerven van kennis en vaardigheden, zodat onze leerlingen passend binnen hun eigen mogelijkheden mee kunnen doen in de samenleving, nu en in de toekomst.

Als onderlegger bij deze definitie wordt bij vraag 1 een nadere invulling gegeven aan de volgende aspecten:

- Identiteit: Welke rol speelt identiteit in ons onderwijs en wat betekent dat voor onze ambities?
- Socialisatie: Welke waarden, normen en gebruiken willen we onze leerlingen meegeven, zodat ze volwaardig kunnen meedoen in de samenleving?
- Persoonsvorming: Wat hebben onze leerlingen nodig om zicht te krijgen op: Wie ben ik?, Wat wil ik (worden)?, Wat vind ik belangrijk? en Hoe wil ik omgaan met anderen?
- Kwalificatie: Met welke kennis en vaardigheden willen we onze leerlingen toerusten, zodat ze volwaardig kunnen meedoen in de samenleving?

In 2020 worden de vragen 2, 3 en 4 uitgewerkt.

Doelen en resultaten

LOGOS stelt de volgende doelen voor 'onderwijskwaliteit':

Een professionele leergemeenschap (PLG) met daarin een afvaardiging uit LOGOS (bestaande uit stafmedewerker Onderwijskwaliteit, 2 directeurs, 3 IB'ers en 2 leraren) en externe specialisten is samengesteld die vanuit het focuspunt Samen leren Inhoud geven (SLIG) voorstellen gaat formuleren voor concretisering van (nieuw) beleid.	
De PLG formuleert voorstellen voor concretisering van (nieuw) beleid en sondeert dit in het DO.	
Het DO heeft kennis van het model Regie op Onderwijskwaliteit en het eerste veld (de definiëring van de onderwijskwaliteit op organisatieniveau) doordacht en waar nodig gespecificeerd vanuit de vragen uit het model. Er is een heldere afbakening wat op LOGOS-niveau verstaan wordt onder onderwijskwaliteit: meetbaar, merkbaar, zichtbaar.	
Het DO heeft geïnventariseerd wat er op de andere drie velden (zicht op, werken aan, verantwoorden) al aanwezig is en bruikbaar is op LOGOS-niveau en wat aanvullend of in plaats van bestaande uitwerkingen en instrumenten nodig is voor de toekomst.	

Aan het einde van schooljaar 2019-2020 zijn opbrengsten van het schooljaar geëvalueerd en concrete vervolgstappen bepaald voor de volgende schooljaren. Deze zijn:

Er is een stichtingsbrede lijn uitgezet met ruimte voor schoolaccenten.	
Het kwaliteitsinstrumentarium is uitgelijnd in een beleidsdocument en draagt bij aan een effectieve bedrijfsvoering.	
Het kwaliteitsbeleid ondersteunt een cyclische werkwijze waarbij 'kwaliteit van onderwijs' planmatig inzichtelijk wordt gemaakt en nodigt uit tot een reflectieve dialoog tussen alle lagen in de organisatie (RvT, CvB, school, groep).	

Het kwaliteitsbeleid versterkt de gesprekkencyclus en vergroot hierdoor het 'zicht op onderwijskwaliteit', voorsortierend op een inspectieonderzoek waarbij dit één van de centrale vragen is.	
Het beleid groeit door van 'papier naar manier'.	

Vanuit het Koersplan heeft het focuspunt 'gepersonaliseerd leren' een plek in de school- en jaarplannen gekregen. Voor het jaarplan van het schooljaar 2019-2020 geldt:

Het 'onderwijs van morgen' biedt behalve kennis en eenentwintigste eeuwse vaardigheden ook brede persoonlijke vorming aan. Elke school beschrijft welke aspecten (minimaal 2) zij per schooljaar gestalte geeft.	
Alle LOGOS-scholen beschikken minimaal over een basisarrangement. Elke school formuleert daarnaast een aantal eigen concrete ambities om binnen de beleidsperiode te realiseren. Deze liggen hoger dan de benchmark in de specifieke onderwijssector (PO, SO, VO).	

Legenda kleurcodering:

	Al gerealiseerd in 2019
	Wordt gerealiseerd gedurende schooljaar 2019-2020
	Wordt gerealiseerd in de koersplanperiode 2019-2023 maar na schooljaar 2019-2020
	Niet realiseerbaar in deze koersplanperiode

Ontwikkelingen

In de vorige planperiode is gebruikgemaakt van Integraal als kwaliteitsmanagementsysteem. Nu Integraal gestopt is, is vanuit het Koersplan de richting gekozen om niet meteen een ander instrument te kiezen maar het proces leidend te laten zijn. In het Koersplan geldt het focuspunt 'Samen Leren Inhoud Geven' als de kapstok voor het ontwikkelen van nieuw kwaliteitsbeleid dat moet leiden tot een sterke kwaliteitscultuur en ook een gedeeltelijk nieuw instrumentarium.

Onderwijsresultaten

De onderwijsresultaten worden in beeld gebracht via de toetsen in het leerlingvolgsysteem. In een cyclus van klankbordgesprekken bespreken de directeuren de resultaten met stafleden en College van Bestuur. De basis voor het gesprek over de onderwijsresultaten wordt gevormd door een vragenlijst die aan het begin van het schooljaar wordt ingevuld en waarin de verwachtingen worden geschetst.

Na de M-toets vindt de tweede ronde klankbordgesprekken plaats en daar wordt op basis van de eigen analyse van de school en de analyse van de stafmedewerker Onderwijs en kwaliteit gekeken hoe de opbrengsten zich ontwikkelen ten opzichte van de verwachtingen aan het begin van het jaar. Bij scholen waar de situatie aanleiding is voor interventie, wordt het proces na de M-toetsen gemonitord en vindt waar nodig na de E-toetsen een derde klankbordgesprek plaats om gerichte interventies uit te zetten en te monitoren.

De resultaten van de Eindtoetsen worden verwerkt in een overzicht dat ook met de inspectie wordt gedeeld.

Overzicht Eindtoets scores Schoolgroep na herberekening

		Gecorr.	Perc.	Ondergr.	Gem.	Bovengr.
School:	Jaar:	score	gew. Lln.	schoolgr.	schoolgr.	schoolgr.
Regenboog	2017	536,2	3%	534,8	536,8	538,8
	2018	538,6	2%	534,9	536,9	538,9
	2019	537,1	3%	534,8	536,8	538,8
Samen Ond.	2017	531,4	19%	532,3	534,3	536,3
	2018	533,2	20%	532,1	534,1	536,1
	2019	534,9	20%	532,1	534,1	536,1
Tamboerijn	2017	536,8	8%	534	536	538
	2018	537,9	10%	533,7	535,7	537,7
	2019	535,8	8%	534	536	538
Juliana	2017	540,8	2%	534,9	536,9	538,9
	2018	533,7	2%	534,9	536,9	538,9
	2019	539,6	1%	535,1	537,1	539,1
Klim Op	2017	526,3	19%	532,3	534,3	536,3
	2018	532,9	19%	532,3	534,3	536,3
	2019	525,6	13%	533,2	535,2	537,2
KWS	2017	541,1	8%	534	536	538
	2018	536,5	7%	534,2	536,2	538,2
	2019	542,4	7%	534,2	536,2	538,2
Open Poort	2017	537,3	5%	534,5	536,5	538,5
	2018	537,4	6%	534,3	536,3	538,3
	2019	539	3%	534,8	536,8	538,8
SmdB	2017	535,9	11%	533,5	535,5	537,5
	2018	535,9	10%	533,7	535,7	537,7
	2019	536,5	9%	533,9	535,9	537,9
Wegwijzer	2017	537,8	4%	534,6	536,6	538,6
	2018	538,2	4%	534,6	536,6	538,6
	2019	539,4	5%	534,5	536,5	538,5
Hoeksteen	2017	536,8	6%	534,3	536,3	538,3
	2018	531,6	10%	533,7	535,7	537,7
	2019	531,4	8%	534	536	538
Kompas	2017	533	9%	533,9	535,9	537,9
	2018	535,8	10%	533,7	535,7	537,7
	2019	538,1	8%	534	536	538
Samen Ond.	2017	530,8	18%	532,4	534,4	536,4
Hoofdlocatie	2018	533,6	17%	532,6	534,6	536,6
	2019	534,3	17%	532,6	534,6	536,6

v. Goudoever	2017	531,9	22%	531,8	533,8	535,8
	2018	532,7	22%	531,8	533,8	535,8
	2019	535,4	23%	531,6	533,6	535,6

De scholen publiceren hun onderwijsresultaten ook via scholenopdekaart.nl.

Inspectie

Tijdens het verslagjaar is geen formeel inspectiebezoek geweest. Wel heeft een informeel overleg met de contactinspecteur plaatsgevonden over alle ontwikkelingen binnen LOGOS.

Passend onderwijs

Het primaire doel binnen passend onderwijs is steeds dat de basiskwaliteit op orde is. Deze is gelijk aan de eisen die de inspectie in haar inspectiekader stelt aan onderwijs en ondersteuning op elke school. Gekozen is om de ambitie voor de basisondersteuning in samenwerkingsverband Driegang te leggen op het niveau van de PO-kwaliteit. Dit wil zeggen dat de basisondersteuning bestaat uit enerzijds de door de inspectie vastgelegde normen (en bijbehorende indicatoren) en anderzijds uit het merendeel van de door de PO-Raad in het referentiekader vastgelegde indicatoren voor onderwijs en ondersteuning.

In 2019 was in samenwerkingsverband Driegang het scholingstraject op meer- en hoogbegaafdheid een belangrijk speerpunt. Het uitgangspunt daarbij is dat een passend onderwijsaanbod voor deze doelgroepen binnen de basisondersteuning van de scholen valt.

De middelen vanuit het samenwerkingsverband zijn aan de volgende doelen besteed:

- Harmoniseren werkwijzen: AB'ers en orthopedagogen werken kameroverstijgend op structurele wijze samen. Arrangementen worden gemonitord via Grippa;
- Jeugdhulp: op de S(B)O-voorzieningen maakt de jeugdzorg/jeugdhulpverlening structureel deel uit van de ondersteuningsstructuur;
- Dekkend netwerk S(B)O: tussen de diverse S(B)O-scholen wordt samenwerking en afstemming opgestart en uitgebouwd;
- Communicate: Driegang heeft een nieuwe website met informatie voor professionals en ouders;
- BOUW! en Kurzweil: er is onderzoek gedaan naar een preventief aanbod ter voorkoming van dyslexie m.b.v. BOUW! Het overgrote deel van de scholen gebruikt BOUW!;
- Leerlijnen: de AB'ers zijn geschoold in het leerlijnenmodel van ParnasSys;
- Kweekvijvers voor nieuw talent: een kweekvijver voor nieuwe IB'ers is aangeboden.

Onderwijsachterstanden

Voor het schooljaar 2019-2020 zijn door het Rijk via een DUO-beschikking via financiële middelen beschikbaar gesteld voor bestrijding van onderwijsachterstanden (OAB). Het Rijk hanteert voor basisscholen waar sprake is van achterstanden problematiek als verdeelsleutel de zgn. CBS-indicator. Binnen LOGOS vindt besluitvorming over deze middelen plaats langs de lijn van het geldende allocatiemodel. De volgende LOGOS scholen hebben OAB geld ontvangen en dit als volgt besteed in 2019-2020: Hoeksteen (extra inzet personeel; scholing), Kompas (ondersteuning individuele leerlingen), Klim Op (extra inzet personeel in de groep en individueel), Samen Onderweg (extra inzet personeel; scholing) en Tamboerijn (verkleining groepsgrootte).

2.2 Personeel & professionalisering

Ontwikkelingen

De ontwikkelingen die van invloed zijn op het beleid m.b.t. personeel en professionalisering komen voort uit het Koersplan, met name in de uitwerking van de focuspunten 'gepersonaliseerd leren' en

'vakmanschap'. De aandacht voor het werkverdelingsplan met als onderdeel de besteding van de middelen voor werkdrukverlaging was in 2019 een belangrijk thema.

Doelen en resultaten

1. Meerbegaafdheid (vanaf 2019)

Doel

- Vanuit het samenwerkingsverband is er de opdracht dat scholen het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen v.a. 2020 binnen de basisondersteuning laten vallen.

Aanbod

- Scholing is centraal georganiseerd;
- Onderscheid in het WAT (niet alleen weten, maar ook kunnen/doen);
- Het HOE (uitwerking en tempo van ontwikkeling mag per school verschillen passend bij de eigen ontwikkelagenda).

Wanneer tevreden? Vanaf 2018-2019 wordt scholing aangeboden voor leraren.	
Scholen hebben de scholing opgenomen in hun jaaragenda.	
Er is een bovenschoolse werkgroep (van specialisten) die beleidsvoorstellen voorbereidt vanuit de gedachte van 'leren met en van elkaar'. De werkgroep verstrekt handreikingen waarmee elke school in eigen tempo en intensiteit kan realiseren dat onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen binnen de basisondersteuning vanaf 2020 valt.	
Scholen werken samen en wisselen kennis, ervaring en good practice uit.	

Vervolg

- Monitoren van de praktijk op de scholen; het samenwerkingsverband wordt hierbij betrokken; verdieping en verbreding is nodig.

2. Effectief onderwijskundig leiderschap 2017-2019

Doel

Het directeurenoverleg versterken en het stimuleren van eigenaarschap centraal stellen, te beginnen bij de directeuren zelf. Doel is dat de aanwezige inzet en betrokkenheid daadwerkelijk leidt tot onderwijsontwikkeling en hoge(re) opbrengsten in de brede zin van het woord.

Aanbod

Meerjarig traject ('17-'19) waarbij ervan uitgegaan wordt dat veranderen tijd vraagt.

- Een werkgroep bestaande uit directeuren, CvB en externe adviseur(s) monitort het proces.
- Jaarlijkse inzet van 10 dagdelen regulier; daarnaast individuele inzet bij specifieke begeleiding/coaching/intervisie.
- Er is een externe aanbieder die het traject begeleidt volgens een vooraf opgesteld plan van aanpak.

Wanneer tevreden Er is een breed gedragen collectieve ambitie m.b.t. onderwijskundig leiderschap binnen LOGOS.	
Directeuren nemen deel aan professionele leergemeenschappen en doen inzichten op in leiderschap op drie interactieniveaus.	
Directeuren hebben hun theoretische concepten uitgebreid en weten die te verbinden aan hun handelen.	
Directeuren leren met en van elkaar door actief praktijken en kennis in te brengen en te delen.	
Directeuren hebben via zowel inhoudelijke bijeenkomsten als bijeenkomsten met coaching en interventie hun professionele kennis en vaardigheden verdiept.	

Directeuren hebben actief en gericht gewerkt aan eigen professionele ontwikkeling.

3. Kweekvijver Talentenplein (2019-2021)

Doel

Het doel van het traject is voor LOGOS in samenwerking met TriVia:

- Het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor medewerkers;
- Investeren in school- en organisatieontwikkeling;
- Investeren in ontwikkeling van de stichting/vereniging.

Het doel van het traject voor de medewerker is talentontwikkeling met een accent op een (voor)trekkersrol in onderwijs- en/of organisatieontwikkeling. Alle activiteiten zullen daarom gericht zijn op overeenkomstige taken en functies.

Aanbod

Het programma van het Talentenplein kent de volgende opbouw:

- oriëntatiefase
- verkenningsfase
- differentiatiefase

Wanneer tevreden

Het traject wordt voorbereid in de eerste helft van '18-'19.

In de tweede helft van '18-'19 wordt bij voldoende deelnemers gestart met de eerste fase.

Op basis van een portfolio en positief advies van leidinggevende start de verkenningsfase met 50% van de deelnemers uit de oriëntatiefase.

4. Professionele leergemeenschappen (PLG) 2019 - 2020

Vanuit het Koersplan zijn PLG's ingericht:

- Focuspunt SLIG: PLG ROOK met deelname van directeuren, IB'ers en leerkrachten;
- Focuspunt vakmanschap doet ertoe!: PLG MTO, met deelname van directeuren, stafleden en leden van de GMR;
- Focuspunt gepersonaliseerd leren: PLG met directeuren en leerkrachten van twee scholen doen onderzoek naar ICT als middel om in te zetten bij 'gepersonaliseerd leren'.

Uitkeringen na ontslag

Uitkering	ingangsdatum	bedrag vanaf die datum
Uitkering 1	01-06-2017	€ 148.512
Uitkering 2	03-08-2017	€ 24.169
Uitkering 3	01-02-2018	€ 30.306
Uitkering 4	01-08-2018	€ 42.646
Uitkering 5	01-08-2019	€ 14.585

In bovenstaand schema zijn de uitkeringen zoals opgenomen in het overzicht van het Participatiefonds weergegeven. Het betreft de startdatum van de uitkering alsmede het totale bedrag vanaf die datum.

Een goede gesprekkencyclus (vanuit de visie op personeelsbeleid 'duurzaam, bevlogen en bekwaam') en het tijdig inzetten van scholing, begeleiding en ondersteuning bij het zoeken naar ander passend werk leidt tot duurzame inzet in werk en voorkomt zoveel mogelijk uitkeringskosten.

Het betreft uitkeringskosten die door het Participatiefonds betaald worden. LOGOS heeft voldaan aan de door het Participatiefonds gestelde eisen die getoetst zijn in de instroomtoets.

Aanpak werkdruk

In een bestuurlijke handreiking is een stappenplan 'werkdruk wegwijzer TNO' aangereikt om binnen de scholen te komen tot bewuste keuzes voor de besteding van de werkdrukmiddelen. In deze handreiking zijn ook tips opgenomen om werkdruk te beperken die geen kosten met zich meebrengen (bijv. 'anders kijken naar het werk'; 'spreiden en begrenzen'). Deze tips zijn gebruikt voor het goede gesprek op de scholen over de (ervaren) werkdruk.

Per 1 augustus 2019 zijn de keuzes voor de besteding van de werkdrukmiddelen onderdeel van het werkverdelingsplan op schoolniveau.

Op de scholen van LOGOS hebben teams keuzes gemaakt voor de besteding van de werkdrukmiddelen voor:

- Inzet onderwijsassistent om in alle groepen ondersteuning aan de leerkrachten te bieden
- Inzet leraar om in alle groepen ondersteuning aan de leerkrachten te bieden
- Inzet muziekonderwijs (intern en extern)
- Teamscholing
- Incidentele extra inzet leraren op piekmomenten
- Behoud van enkele groepen in specifieke setting
- Inzet leraar voor begeleiding van meer- en hoogbegaafden

Prestatiebox

De ontvangen lumpsumbekostiging voor de zogenaamde prestatiebox is besteed aan de bekostiging van talentontwikkeling voor uitdagend onderwijs, aanpak voor duurzame onderwijsverbetering, professionalisering en doorgaande ontwikkellijnen.

M.b.t. de voornoemde bestedingsdoelen is er concreet aandacht besteed aan:

- Scholing van leraren in onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen;
- Duurzame investering in onderwijsopbrengsten met begeleiding van externen, scholing van medewerkers en investering in hard- en software (o.a. chromebooks, gynzy, snappet);
- Ontwikkeling van doorgaande leerlijnen, o.a. via de ontwikkeling van peutercollege, juniorcollege, tienercollege (pilot 10-14 onderwijs);
- Ontwikkelingen aan gepersonaliseerd leren en ICT via praktijkonderzoek in samenwerking met de Pabo als partner.

Strategisch personeelsbeleid

De ontwikkeling van strategisch personeelsbeleid 2020-2023 wordt in twee etappes uitgevoerd. In schooljaar 2018-2019 is het Koersplan ontwikkeld; daarin zijn de onderwijskundige doelen in samenhang tot de leiderschaps- en besturingsfilosofie en kwaliteitszorg beschreven. Ook is nagedacht hoe LOGOS aantrekkelijk als werkgever is. Bijvoorbeeld aanbod Talentenplein voor ontwikkeling van leiding geven aan onderwijs- en organisatie, aanbod voor baangarantie jonge leraren via partnerschap met het transfercentrum Transvita en deelname aan professionele leergemeenschappen (PLG's) om mee te denken over ontwikkelingen van de focuspunten uit het Koersplan.

In schooljaar 2019-2020 wordt middels een breed medewerkersonderzoek het huidige profiel van de medewerkers opgesteld. De uitkomsten daarvan verbinden met de focuspunten en de doelen daarbinnen leiden tot HR-speerpunten in de komende beleidsperiode.

Daarnaast leidt de leerlingenprognose voor de komende jaren tot een strategische planning voor de omvang van het personeelsbestand voor deze periode.

Bij de voorbereiding van personeelsbeleid zijn afhankelijk van het thema directeuren, GMR-leden en medewerkers met verschillende taken en rollen betrokken.

2.3 Huisvesting & facilitair

Planning huisvesting 2019

LOGOS heeft scholen in drie gemeenten. Een overzicht van de ontwikkelingen m.b.t. huisvesting in deze gemeenten:

Gemeente West Betuwe

LOGOS heeft twee nieuwe brede scholen in Asperen en Heukelum in gebruik genomen waar de LOGOS-scholen samen onder één dak zitten en afstemmen met de kinderopvang en de openbare scholen. In Spijk zijn de architect en aannemer geselecteerd voor het realiseren van nieuwbouw voor de Hoeksteen. Vanuit omwonenden is bezwaar gemaakt tegen deze nieuwbouw (een project in combinatie met woningbouw) en dit heeft geleid tot een procedure bij de Raad van State waar in 2020 de uitspraak van wordt verwacht.

Gemeente Vijfheerenlanden

Gestart is met de planvorming van Kindcentrum Broekgraaf in Leerdam waarin de Klim Op gehuisvest gaat worden. In 2019 is duidelijkheid verkregen over de renovatie van de Koningin Wilhelminaschool in Leerdam. De renovatie zal in 2020 gestart én afgerond worden.

Gemeente Gorinchem

Veel tijd en energie is gestoken in de Regenboog locatie Retranchement. Vanuit het Integraal Huisvestingsplan Gorinchem Oost (IHPO) is eerder een budget gealloceerd voor renovatie van deze locatie. De kwaliteit van het gebouw is echter dusdanig dat het de vraag oproept of het vanuit duurzaamheid zinvol is om te renoveren. LOGOS onderzoekt met de gemeente of vervangende nieuwbouw op basis van modulaire systeembouw de voorkeur heeft boven renoveren. Door de explosief gestegen bouwkosten lijkt deze ambitie vooralsnog niet haalbaar. In 2020 wordt vanuit het onderzoek meer duidelijk hoe met deze locatie omgegaan wordt. Op de Tamboerijn is grootschalig onderhoud uitgevoerd waarbij o.a. alle kozijnen zijn vervangen.

Meerjaren Onderhoudsplan (MOP)

LOGOS voert onderhoud uit aan de gebouwen op basis van het Meerjaren Onderhoudsplan (MOP). Het MOP wordt opgesteld door een externe deskundige, bureau Lakerveld. Per jaar wordt gekeken welk onderhoud gepland staat en of dat ook daadwerkelijk uitgevoerd moet gaan worden. In overleg met de directeuren wordt ook bekeken of er andere zaken zijn die een zodanige prioriteit hebben dat het wenselijk is dat deze in het MOP naar voren worden gehaald.

Voor het MOP gelden de volgende uitgangspunten:

- Door de gemeente ter beschikking gestelde schoolgebouwen hebben in principe een levensduur van 40 jaar. Daarna krijgt de school van de gemeente een nieuw gebouw of een gerenoveerd gebouw waardoor de levensduur wordt opgerekt.
- Het MOP wordt gemaakt op de maximale levensduur van 40 jaar waarbij de laatste jaren van de cyclus géén investeringen worden gedaan die een te korte periode effectief zullen zijn.
- Voor 'oudere' scholen wordt een MOP gemaakt over de resterende periode tot de 40 jaar.
- Bureau Lakerveld actualiseert jaarlijks het MOP.
- LOGOS bespreekt met de gemeente vervangende nieuwbouw uiterlijk 3 jaar voor het verstrijken van de levensduur.
- Als de gemeente een gebouw langer in stand wil houden, zal de renovatie, om de levensduur te verlengen, ten laste van de gemeente moeten komen. Dit mag niet leiden tot een hogere toevoeging aan het MOP.
- Duurzaamheidsinvesteringen, bijvoorbeeld zonnepanelen en led-verlichting, zijn niet opgenomen in het MOP, omdat die zichzelf terugverdienen in lagere energiekosten.
- Als de bekostiging van de overheid ontoereikend is voor de dekking van de noodzakelijke uitgaven, zal toch de benodigde dotatie aan het MOP meegenomen worden in de exploitatie.
- Het College van Bestuur beoordeelt bij het opstellen van de meerjarenbegroting of dit mag leiden tot een negatief exploitatieresultaat op stichtingsniveau.

Relatie met financieel beleidsplan

LOGOS stelt in het financieel beleidsplan 2019-2022 m.b.t. het financieringsbeleid huisvesting het volgende:

- Scholen hebben recht op een goed en veilig schoolgebouw passend bij het onderwijs zoals dat gegeven wordt binnen de visie van de school.
- Het buiten- en binnenonderhoud voor de gebouwen wordt of betaald in de vorm van een (huur)bedrag aan de gemeente, of zelf gereserveerd in de Meerjaren Onderhouds Planning (MOP) of gereserveerd in een Beheerstichting.
- Het MOP wordt op stichtingsniveau gereserveerd. Voor de bijdrage van de scholen wordt binnen het allocatiemodel een (voor alle scholen gelijk) vast percentage over de totale schoolopbrengsten berekend.
- De bewaking van het onderhoud en van het MOP wordt gedaan vanuit het bestuursbureau van LOGOS, daarbij ondersteund door een extern deskundige.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

Bij het huisvestingsbeleid is 'duurzaamheid' een steeds belangrijker thema. Bij nieuwbouwprojecten is 'gasloos bouwen' vanzelfsprekend. Steeds meer gaan de gesprekken over BENG en bij voorkeur zelfs over energieneutraal (ENG) bouwen. Probleem hierbij is dat het nog lang niet altijd helder is hoe het e.e.a. gefinancierd wordt. Duidelijk is dat deze ambities een gezamenlijke inspanning vereisen van landelijke overheid (wet en regelgeving en toereikende bekostiging), gemeenten en besturen.

In de gemeenten waar LOGOS scholen heeft, worden stappen gezet om tot een nieuw Integraal Huisvestingsbeleid (IHP) te komen. Onderdeel daarvan is de noodzaak dat per gebouw geschouwd wordt wat het DNA van een gebouw is (bijvoorbeeld leeftijd, algehele bouwkundige staat, voldoet het gebouw aan de eisen van binnenklimaat, isolatie, energiebeheer, passendheid bij omvang en onderwijsvisie). Na deze schouw moet per gebouw worden bepaald wat het toekomstperspectief is. Nieuwe wet- en regelgeving vanuit de landelijke overheid (waar al enige jaren op wordt gewacht) moet het mogelijk maken dat schoolbesturen aan de kant van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen meer ruimte krijgen om vanuit een gezamenlijke inspanning met de gemeente te komen tot passende en duurzame onderwijshuisvesting.

Facilitair

Wat facilitaire zaken betreft, is het beleid van LOGOS *'apart waar het moet, gezamenlijk waar het kan'*. Het bestuursbureau faciliteert en ondersteunt de scholen. Door gezamenlijke inkoop wordt voordeel behaald. Vanuit centrale regie waarborgt LOGOS dat voldaan wordt aan wettelijke eisen wat betreft aanbesteding.

Vanuit efficiency werkt LOGOS op verschillende dossiers samen met de Onderwijs Inkoop Groep (OIG). Vanuit deze samenwerking is LOGOS aangesloten bij Het Aanbiedings Collectief (HAC) waarvan via een zogenaamd Dynamisch Aankoopstelsel (DAS) aanbestedingen op bijvoorbeeld Chromebooks, Desktops en Touchscreens succesvol is afgerond.

Doelen en resultaten 2019

Doel/Beleidsvoornemen	Toelichting	Stavaza
Realiseren nieuwbouw Asperen	In 2019 moet de nieuwbouw van de BS Asperen zijn afgerond en het gebouw in gebruik zijn genomen.	
Realiseren nieuwbouw Heukelum	In 2019 moet de nieuwbouw van de BS Heukelum zijn afgerond en het gebouw in gebruik zijn genomen.	
Vorbereidingen nieuwbouw Dalen, Broekgraaf, Spijk	In 2019 opgestart.	
Akkoord op renovatieplan KWS	In 2019 moet er helderheid zijn over budgets van de gemeente en omvang van het totale renovatieplan.	

Grootschalig onderhoud op de Tamboerijn	In 2019 te realiseren; o.a. vervangen van de kozijnen.	
Duidelijkheid m.b.t. plan voor Regenboog/Retranchement	In 2019 moet er duidelijkheid zijn over de haalbaarheid om te komen tot vervangende nieuwbouw. Zie *1.	
Beleid Exploitatie en beheer Brede Scholen	LOGOS voert t.b.v. de Brede Scholen exploitatie en beheer uit; dit vraagt om heldere beleidsafspraken.	
Documentensets Brede Scholen	Beheerplan, MOP, Huurovereenkomst, Gebruiks-overeenkomst en Samenwerkingsovereenkomst moeten congruent en juridisch getoetst zijn. Zie *2.	
Meerjaren Onderhouds Planning (MOP)	Het MOP is leidend voor het uit te voeren reguliere onderhoud en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Aanbestedingen	Het aanbestedingsbeleid moet op orde zijn; inclusief optimalisatie door samenwerking OIG/HAC.	

*1: Traject loopt; er wordt nader onderzoek gedaan.

*2: Documentenset voor Asperen is klaar en juridisch getoetst. Heukelum is onderhanden; actualisering Vuren en Herwijnen is in voorbereiding.

2.4 Financieel beleid

De kaders van het financieel beleid zijn als volgt geformuleerd:

- LOGOS is een financieel gezonde organisatie waarbij het geld zo maximaal mogelijk wordt ingezet voor het onderwijs aan kinderen.
- LOGOS is transparant in haar financiële bedrijfsvoering.

Het maximaal inzetten van geld t.b.v. het onderwijs aan kinderen komt tot uiting in het jaarlijks begroten van een onttrekking van het vermogen ten gunste van de scholen. In 2019 zijn financiële middelen volgens het gehanteerde allocatiemodel toegekend aan de scholen. Het resultaat wijkt in 2019 sterk af van de begroting.

De belangrijkste oorzaken zijn:

	* € 1000	
Baten		
Extra toegekende middelen PO voor éénmalige uitkering ad € 875,- per Fte, ontvangen in 2019, uit te betalen in 2020 (bestemmingsreserve)	232	
Extra toegekende middelen VO (bestemmingsreserve)	30	
Hogere indexering referentiesystematiek dan begroot	80	
Extra middelen Samenwerkingsverband	163	
Saldo Overige afwijkingen	-76	
Rendement beleggingen hoger dan begroot (privaat vermogen)	303	
Totaal inkomsten		732

Lasten		
Ontvangen middelen voor nieuwe CAO, middelen ontvangen in 2019, uit te betalen in 2020 (bestemmingsreserve)	287	
Lagere inzet personeelslasten dan begroot	237	
Loonkosten vervanging ziekteverzuim in begroting	184	
Nog in te zetten werkdrukmiddelen (bestemmingsreserve)	33	
Niet ingezette middelen projecten en calamiteitenfonds	176	
Saldo overige afwijkingen	12	
		929
Totale afwijking begroting		1.661

Belangrijke doelen voor LOGOS op financieel gebied:

- LOGOS voert een verantwoord financieel beleid waarbij baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn binnen de kaders van een opgesteld meerjarenperspectief van 4 jaar.
- LOGOS streeft naar een gezonde vermogenspositie waarbinnen reguliere risico's kunnen worden opgevangen.
- LOGOS wil een deel van het vermogen investeren door van scholen een lagere bijdrage te vragen voor gezamenlijke activiteiten, zie allocatie middelen.

De baten en lasten zijn, geschoond voor eenmalige posten, in evenwicht.	
De vermogenspositie is gezond.	
Mede door niet beïnvloedbare factoren is het niet gelukt de (negatieve) begroting te realiseren.	

Ontwikkelingen

In de meerjarenbegroting heeft LOGOS voor de jaren 2020/2022 € 2.7 miljoen gereserveerd t.b.v. het onderwijs; zie 3.2 staat van Baten en Lasten.

Treasurybeleid

Het beleid m.b.t. de publieke middelen is vastgelegd in een [treasurystatuut](#) dat gebaseerd is op de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'. Dit betekent dat het beleggingsbeleid van de publieke middelen 'zeer defensief' is.

Uitvoering van dit beleid in de praktijk

De publieke middelen worden alleen belegd in obligaties (ultimo 2019 €448.990) en spaarrekeningen (stand liquide middelen ultimo 2019 € 9.079.858). Voor beleggingsdienstverlening wordt gebruikgemaakt van ABN-AMRO Mees Pierson.

Beleggingen niet zijnde spaarrekeningen

Fondsnaam	Looptijd	Ultimo 2018	Ultimo 2019
BNP Paribas 2026 1 625%	2026	X	X

Allianz 2027 0,875%	2027		X
Allianz 2028 3,0%	2028		X
BNG 2030 1,375%	2030		X

Leningen en derivaten

Er is geen gebruik gemaakt van leningen en derivaten. In 2019 zijn obligaties gekocht. In de jaarrekening zijn ook de ongerealiseerde koerswinsten en/of verliezen opgenomen.

Allocatie middelen

Financiële middelen worden op basis van de DUO-beschikkingen toegewezen aan de scholen. Scholen dragen bij aan de kosten van het bestuursbureau, gezamenlijke projecten, voorziening ziekteverzuim i.v.m. 'eigenrisicodragers' - ERD) en het Meerjaren Onderhoudsplan gebouwen.

De bijdrage wordt berekend op basis van:

Onderdeel	Bijdrage over alle ontvangen middelen 2019	Totaal bedrag in € 1000
Totaal relevante baten scholen		20.439
Bijdrage bestuursbureau	Vast bedrag € 20.000 per school plus 3,25%	924
Gezamenlijke projecten en bijdrage uit reserves LOGOS	Vast bedrag € 15.000 per school min 2,9%	- 398
Ziekteverzuim	3,49% (interne premie, ERD)	636
Meerjaren Onderhoudsplan gebouwen	2,86% (scholen dragen hetzelfde percentage bij, ongeacht de leeftijd en de staat van onderhoud van hun schoolgebouw(en))	585

Het huidige allocatiebeleid is ingegaan per 1 januari 2019. Het besluit om dit in te voeren is in 2018 genomen door het College van Bestuur na instemming in het Directeurenoverleg, de GMR en de Raad van Toezicht.

De middelen van de stichting worden ingezet door het bestuursbureau van LOGOS t.b.v. een efficiënte bedrijfsvoering. Deze bestaan uit:

- Aansturen gezamenlijk beleid t.b.v. kwaliteit onderwijs
- Personeelsadministratie en personeelszaken
- Financiële administratie/rapportage
- ICT-beleid
- Beheer Meerjaren Onderhoudsplanung
- Beheer contracten
- Professionalisering interne en externe communicatie
- Aansturing projecten

Onderwijsachterstandsmiddelen

De middelen die toegewezen zijn aan de specifieke scholen worden, onder aftrek van de bijdragen conform het allocatiebeleid, aan die scholen toegewezen. Dit is een onderdeel van het allocatiebeleid per 1 januari 2019. Met de verkregen middelen is m.n. ingezet op kleinere klassen door de inzet van meer leraren en onderwijsassistenten. Tevens zijn middelen ingezet op scholing voor de betrokken medewerkers.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

Risico's zijn de effecten van onzekerheden op het behalen van doelstellingen. Onzekerheden ontstaan als gevolg van het geheel of gedeeltelijk ontbreken van informatie over, inzicht in, of kennis van een gebeurtenis, de gevolgen daarvan, of de waarschijnlijkheid dat een gebeurtenis zich voordoet. De gedefinieerde onzekerheden zijn verbonden aan de waarschijnlijkheid dat de gebeurtenis zich voordoet en vervolgens is de mogelijke financiële impact daarvan zo goed mogelijk gekwantificeerd.

Risicomanagement is een doorlopende activiteit. LOGOS is gericht op het tijdig onderkennen van risico's en het nemen van noodzakelijke beheersmaatregelen. De risico's zijn organisatiebreed in kaart gebracht. Twee maal per kalenderjaar wordt een update gedaan van deze risicoanalyse. Daarbij gaat het steeds om de impact van een risico op de gebieden bestuur & organisatie, financiën, huisvesting, facilitair & ICT, onderwijs & identiteit en personeel en de kans dat het desbetreffende risico zich voordoet en welke beheersmaatregelen gewenst zijn om de risico's te verkleinen.

Er blijven risico's met financiële gevolgen die niet (volledig) kunnen worden uitgesloten of voorkomen. Voor deze risico's hanteert LOGOS een financiële buffer van 4.1 miljoen. Dit bedrag is bepaald op basis van de kans dat een risico zich voordoet en een mogelijk financieel impact.

Belangrijkste risico's die LOGOS betreffen

Onderwerp	Risico	Actie
Personele zaken	Onvoldoende personeel, onvoldoende kwaliteit, vertrek personeel op sleutelposities, te hoog ziekteverzuim	Inhoudelijk personeelsbeleid, het binden en boeien van medewerkers, gericht beleid t.a.v. ziekteverzuim
Huisvesting	Onduidelijkheid m.b.t. kosten huisvestingsprojecten i.r.t. beleid gemeenten; te lage vergoedingen; sterk stijgende (ver)bouwkosten	Overleg op plaatselijk en gemeentelijk niveau; landelijke aandacht o.a. via de PO-raad
Passend onderwijs	Te weinig gerichte aandacht kunnen geven aan leerlingen	Blijvende aandacht voor monitoring van de ondersteuningsbehoefte gerelateerd aan het schoolondersteuningsprofiel; extra aandacht voor professionalisering van medewerkers
Ontwikkeling leerlingaantallen	Dalende aantallen	Hantering T=0 in het allocatiebeleid waardoor sneller actie wordt genomen bij dalend leerlingaantal

3. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de

staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen	2.533	2.486	2.433	2.426	2.421

De ontwikkeling van het leerlingaantal laat op stichtingsniveau een dalende trend zien.

In zijn algemeenheid ligt de oorzaak hiervan bij:

- Leerlingenkrimp in de brede regio
- Soms verlies van marktaandeel
- Onverwachte verhuizingen i.v.m. ontwikkeling op de huizenmarkt;
- Minder instroom dan gedacht
- Verwijzing naar een vorm van speciaal (basis)onderwijs

Voor de ontwikkeling van de inkomsten in de komende beleidsperiode monitoren de scholen intensief de ontwikkeling van de leerlingaantallen en de belangstellingspercentages voor de lokale schoolomgeving. Het focuspunt 'Aantrekkelijk partnerschap' uit het Koersplan beoogt via scherpere positionering en profilering deze percentages, waar mogelijk, te beïnvloeden.

FTE

Aantal FTE	2018	2019	2020	2021	2022
Bestuur/management	13	15	15	15	15
Onderwijzend personeel	172	168	169	163	158
Ondersteunend personeel	49	53	50	49	49
Totaal	234	236	234	227	222

De dalende baten als gevolg van het te verwachten dalend aantal leerlingen heeft direct gevolgen voor de personele inzet. In de meerjarenbegroting daalt de inzet van 234 FTE (2018) naar 222 FTE (2022). In het benoemingsbeleid wordt op deze ontwikkeling geanticipeerd door gebruik te maken van natuurlijk verloop, het in beeld brengen van toekomstplannen van medewerkers vanaf 60 jaar. Ook een schil van tijdelijke uitbreidingen zorgt voor een zekere flexibiliteit om de omvang van de formatie passend te maken bij de middelen. Tijdelijke vacatures worden bij voorkeur ingevuld met een zgn. 'tijdelijke uitbreiding'. LOGOS probeert (jonge) talentvolle leerkrachten en studenten 'te boeien en te binden'. Naast een benoeming op een school kan ook een benoeming in de Talentenpool van Transvita, een samenwerking met andere besturen in de regio, hiertoe benut worden.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

(* € 1000)	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Vershil verslag jaar t.o.v. begroting	Vershil verslag jaar t.o.v. vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	19.373	19.591	20.391	19.768	19.326	19.218	800	1.018
Overige overheidsbijdragen en subsidies	221	133	158	95	38	38	25	-63
Overige baten	1.280	1.240	1.101	1.149	982	973	-139	-179
TOTAAL BATEN	20.874	20.964	21.650	21.012	20.346	20.239	686	776
LASTEN								
Personeelslasten	17.143	18.182	17.279	18.308	17.821	17.466	-903	136
Afschrijvingen	562	611	573	615	655	633	-38	11
Huisvestingslasten	1.279	1.284	1.366	1.276	1.240	1.237	82	87
Overige lasten	1.627	1.672	1.602	1.713	1.683	1.672	-70	-25
Doorbetaling schoolbesturen	250		257				257	7
TOTAAL LASTEN	20.861	21.749	21.077	21.912	21.399	21.008	-672	216
SALDO								
Saldo baten en lasten	13	-785	573	-900	-1.053	-769	1358	560
Saldo financiële baten en lasten	-21	10	313	10	10	10	303	334
TOTAAL RESULTAAT	-8	-775	886	-890	-1.043	-759	1.661	894

Verklaring afwijking resultaat t.o.v. de Begroting

Baten	* € 1000	
Extra toegekende middelen PO voor éénmalige uitkering ad € 875,- per Fte, ontvangen in 2019, uit te betalen in 2020 (bestemmingsreserve)	232	
Extra toegekende middelen VO	30	
Hogere indexering referentiesystematiek dan begroot	80	
Extra middelen Samenwerkingsverband	163	
Saldo overige afwijkingen	-76	
Rendement beleggingen hoger dan begroot (privaat vermogen)	303	
Totaal inkomsten (excl. doorbetaling schoolbesturen)		732
Lasten		

Ontvangen middelen voor nieuwe CAO, middelen ontvangen in 2019, uit te betalen in 2020 (bestemmingsreserve)	287	
Lagere inzet personeelslasten dan begroot	237	
Loonkosten vervanging ziekteverzuim in begroting	184	
Nog in te zetten werkdrukmiddelen (bestemmingsreserve)	33	
Niet ingezette middelen projecten en calamiteitenfonds	176	
Saldo overige afwijkingen	12	
Totaal Lasten (excl. doorbetaling schoolbesturen)		929
Totale afwijking begroting		1.661

Verklaring afwijking resultaat t.o.v. 2018

Baten	* € 1000	
Extra toegekende middelen PO voor éénmalige uitkering ad € 875,= per Fte, ontvangen in 2019, uit te betalen in 2020 (bestemmingsreserve)	232	
Extra toegekende middelen VO	30	
Hogere rijksbijdragen (o.a. referentiesystematiek)	380	
Extra middelen Samenwerkingsverband	163	
Overige afwijkingen	-29	
Rendement beleggingen hoger dan 2018 (privaat vermogen)	334	
Totaal inkomsten		1110
Lasten		
Hogere Personeelslasten, excl. CAO-verhoging, uitbetaling in 2020 (bestemmingsreserve)	136	
Overige afwijkingen	80	
		216
Totale afwijking begroting		894

Ontwikkeling meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2020/2022 sluit met een negatief resultaat van 2.7 miljoen. Het bestuur heeft met instemming van de toezichthouders besloten het beschikbare vermogen deels af te bouwen en dat te investeren in het onderwijs.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	3.517	3.447	3.757	3.822	3.570
Financiële vaste activa	1.378	2.343	2.343	2.343	2.343
Totaal vaste activa	4.895	5.790	6.100	6.165	5.913
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	1.302	1.251	1.251	1.251	1.251
Liquide middelen	8.463	9.080	6.389	5.286	4.911
Totaal vlottende activa	9.765	10.331	7.640	6.537	6.162
TOTAAL ACTIVA	14.659	16.121	13.740	12.702	12.075
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	6.762	6.708	6.413	5.440	4.751
Bestemmingsreserves	647	1.321	726	656	586
Bestemmingsreserve privaat vermogen	2.772	3.038	3.038	3.038	3.038
Totaal eigen vermogen	10.181	11.067	10.177	9.134	8.375
VOORZIENINGEN	2.334	2.420	1.361	1.398	1.562
LANGLOPENDE SCHULDEN	219	189	157	125	93
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.925	2.445	2.045	2.045	2.045
TOTAAL PASSIVA	14.659	16.121	13.740	12.702	12.075

De meerjarenbalans wijkt af van de meerjarenbalans zoals in december 2019 vastgesteld in de meerjarenbegroting 2020/2023. Naast de aanpassingen a.g.v. de definitieve jaarcijfers 2019 zijn nog een tweetal aanpassingen doorgevoerd.

- Bij de voorzieningen is de geactualiseerde MOP gehanteerd, effect per ultimo 2020 € 116.000
- Bij de kortlopende schulden is de € 400.000 die van de gemeente Vijfheerenlanden vooruitontvangen is t.b.v. de verbouwing van een school, en in 2020 uitgegeven wordt, aangepast per ultimo 2020
- Dit resulteert in een mutatie van € 516.000 in de liquide middelen per ultimo 2020

Belangrijkste mutaties 2019 t.o.v. 2018	* € 1000
Activa	
Stijging financiële vaste activa, vastleggen vrije middelen	965
Stijging liquide middelen, met name ontvangen rijksbijdragen die in 2020 aan medewerkers wordt uitbetaald en ontvangen middelen van de gemeente voor de verbouwing van een school	617
Passiva	

Bestemmingsreserves, met name reservering voor eenmalige uitkering en CAO-nabetaling 2019	674
Kortlopende schulden, met name ontvangen middelen van de gemeente voor de verbouwing van een school	520

Belangrijkste ontwikkelingen meerjarenbalans

De belangrijkste ontwikkeling in de meerjarenbalans is de begrote afname van het eigen vermogen. Dit wordt veroorzaakt door het totaal negatief begrote resultaat van € 2,7 miljoen over de jaren 2020/2022. De voorzieningen zullen met € 1,0 miljoen afnemen. Dit is het gevolg van de uitgaven vanuit de meerjaren onderhoudsvoorziening voor een tweetal schoolgebouwen. De investeringen in het onderwijs vanuit het eigen vermogen en de investering in gebouwen vanuit de voorzieningen kunnen volledig vanuit eigen middelen worden gedaan.

Corona

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor LOGOS betekent dit dat de scholen gesloten zijn. Het onderwijs wordt 'op afstand' gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijs geven, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2020 beperkt zal zijn omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel gewoon wordt doorbetaald. Bij weer openstelling van scholen zullen maatregelen bekostigd worden om de veiligheid van leerlingen en personeel te garanderen (bijv. extra schoonmaakwerk, schoonmaakmiddelen, veiligheidsvoorzieningen als bewegwijzering, e.d.).

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Signalering
Solvabiliteit 2 (inclusief Privaat vermogen)	0,85	0,84	0,84	0,83	0,82	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	5,07	4,23	3,74	3,20	3,01	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	0,00	0,04	-0,04	-0,05	-0,04	Conform besluit bestuur LOGOS
Weerstands vermogen	0,37	0,39	0,36	0,32	0,28	Ondergrens: <0,05

Reservepositie

Het vermogen van LOGOS is hoger dan noodzakelijk. Het bestuur heeft besloten om de komende jaren een deel van het vermogen in te zetten als extra investering in het onderwijs. Dit komt tot uiting in een negatieve meerjarenbegroting. Voor de jaren 2020-2022 is hier € 2,7 miljoen voor uitgetrokken. Enerzijds wordt dit gedaan door een generiek hogere bijdrage aan de scholen te verlenen middels het allocatiemodel. Anderzijds wordt dit gedaan door gerichte bijdragen aan individuele scholen op basis van een berekende onderbouwing.

Bijlage [Jaarrekening 2019](#)

Jaarverslag GMR LOGOS 2019

Het College van Bestuur communiceert op een transparante wijze met de GMR en informeert de GMR vroegtijdig over ontwikkelingen.

Het College van Bestuur is op 5 vergaderingen van de GMR uitgenodigd. Tijdens deze vergaderingen zijn beleidsdocumenten ter instemming of advies aangeboden nadat een toelichting op de documenten gegeven is. De bespreking met de GMR leidde in een aantal gevallen tot een gerichte aanpassing van het document.

De GMR heeft in 2019 ingestemd met:

- Bestuursformatieplan
- Handreiking Werkverdelingsplan
- Koersplan 2019-2023

Naast bovenstaande onderwerpen hebben het College van Bestuur en de GMR gesproken over actuele ontwikkelingen:

- Meerjarenbegroting
- Meldcode huiselijk geweld
- Talentenplein leidinggevenden
- AVG
- Stakingen
- Ziekteverzuim
- ICT

Andere onderwerpen die binnen de GMR besproken zijn:

- Het partnerschap met het CNV is verlengd
- Aan- aftreedschema
- Nieuwe voorzitter/penningmeester
- Verdeling OG/PG
- Werken met een kleinere GMR
- Organiseren cursussen

In maart 2019 heeft de GMR een voorlichtingsavond georganiseerd over het werkverdelingsplan door het AOB.

In november 2019 heeft de GMR een cursus georganiseerd voor startende (G)MR leden door het CNV.

De GMR spreekt ook met een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht; in 2019 heeft dit gesprek op 22 mei plaats gehad.

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) is in 2019 zes maal formeel in vergadering bijeen geweest. Daarnaast hebben leden van de raad deelgenomen aan verschillende LOGOS-activiteiten waaronder de nieuwjaarsreceptie en de start van het schooljaar 2019-2020. Ook heeft de RvT schoolbezoeken gebracht aan de Tamboerijn en de Noordhoek.

De voorzitter van de RvT is aangeschoven bij een vergadering van de GMR en heeft daarnaast een aantal maal overleg gevoerd met de voorzitter van de GMR.

Tijdens de vergaderingen is onder andere stilgestaan bij:

- de managementletter van de accountant;
- HRM-beleid en diverse actuele personele ontwikkelingen bij LOGOS;
- terugkoppelingen van bevindingen vanuit de onderwijscommissie;
- terugkoppelingen van bevindingen vanuit de auditcommissie waaronder diverse softcloses;
- voorbereiding en terugkoppeling van het jaargesprek met de bestuurder vanuit de remuneratiecommissie;
- de voorbereiding op het gesprek met de accountant over de jaarrekening;
- het treasurybeleid van de stichting;
- diverse huisvestingszaken van scholen van LOGOS;
- de uitkomsten van de eindtoetsen van de scholen van LOGOS;
- de terugkoppeling van jaaragenda van het College van Bestuur
- het risicomanagement van LOGOS;
- het Koersplan 2019-2023.

Formele besluitvorming heeft plaatsgevonden over de volgende onderwerpen:

- goedkeuren van de meerjarenbegroting 2020;
- goedkeuren van het treasurystatuut 2019;
- goedkeuren van het Koersplan 2019-2023;
- vaststellen van de jaarrekening en jaarverslag 2018;
- vaststellen van het bezoldigingsmaximum van de bestuurder in het kader van de WNT;
- herbenoeming van Roel Brandwijk, Kees Achterberg en Wim van Doornik voor een nieuwe periode van 4 jaar als lid van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft toegezien op de naleving van de wettelijke voorschriften en geen afwijkingen geconstateerd. De code goed bestuur is gevolgd zonder afwijkingen daarvan.

De Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal voor vier jaar worden herbenoemd. De heren Roel Brandwijk, Kees Achterberg en Wim van Doornik zijn in 2019 voor een 2^e periode van 4 jaar benoemd.

De leden van de Raad van Toezicht worden bezoldigd. In 2019 bedroeg de bruto bezoldiging in totaal €26.133. De voorzitter ontvangt jaarlijks € 3.000,= (netto), de vicevoorzitter € 2.250,= (netto) en de leden € 1.500,= (netto). Met ingang van 1 april 2019 ontvangt de voorzitter € 3.400 netto, de vicevoorzitter € 2.550 netto en de leden € 1.700 netto.

De raad kent drie commissies: de remuneratiecommissie, de auditcommissie en de onderwijscommissie. Deze commissies handelen in opdracht van de raad, hebben een voorbereidende rol en brengen verslag uit aan de raad. Eventuele besluiten worden in de voltallige raad genomen.

In de remuneratiecommissie hebben de voorzitter en vicevoorzitter zitting.

De auditcommissie werd gevormd door Kees Achterberg en Edwin van Honk.

De onderwijscommissie werd gevormd door Wim van Doornik en Martine Burggraaf.

De samenstelling van de raad was in 2019:

Naam	Hoofd- en nevenfunctie
Drs. Cor Smits (voorzitter) Vanaf 07-02-2017 Einde zittingstermijn 01-02-2021 Aanwezigheid: drie van de zes vergaderingen	<u>Hoofd functie:</u> Gemeentesecretaris Etten-Leur <u>Nevenfuncties:</u> Lid Algemeen bestuur van de Vereniging gemeentesecretarissen
Mr. Roel Brandwijk (vicevoorzitter) Vanaf: 1-1-2015 Einde zittingstermijn 1-1-2019 (eerste periode) Einde zittingstermijn 1-1-2023 (tweede periode) Aanwezigheid: zes van de zes vergaderingen	<u>Hoofd functie:</u> Senior beleidsmedewerker gemeente Gouda (tot 01-07-2019) <u>Nevenfuncties:</u> Voorzitter RvT van Schoolbegeleidingsdienst “Centraal Nederland” Lid Raad van Toezicht van Stichting H3O te Dordrecht Lid Bezwaarschriftencommissie gemeenten Diemen en Krimpenerwaard Lid/zittingsvoorzitter Bezwaarschriftencommissie gemeenten Haarlemmermeer en Uithoorn
Kees Achterberg RA Vanaf: 1-10-2015 Einde zittingstermijn 1-10-2019 (eerste periode) Einde zittingstermijn 1-10-2023 (tweede periode) Aanwezigheid: zes van de zes vergaderingen	<u>Hoofd functie:</u> Directeur Stawo Bedrijfsadviseurs BV <u>Nevenfuncties:</u> Voorzitter RvT Stichting De Veenhoeve te Ederveen Lid RvC SHO Groep BV te Velp Lid RvT Stichting De Onderwijsspecialisten te Arnhem Lid van de Raad van Toezicht van Stichting Adullam Gehandicaptenzorg te Barneveld
Wim van Doornik MSc Vanaf 1-12-2015 Einde zittingstermijn 1-12-2019 (eerste periode) Einde zittingstermijn 1-12-2023 (tweede periode) Aanwezigheid: vier van de zes vergaderingen	<u>Hoofd functie:</u> Domeinleider Zakelijke Dienstverlening bij ROC Da Vinci College in Dordrecht <u>Nevenfunctie:</u> Secretaris Stichting Schoolbus De Wegwijzer
Drs. Martine Burggraaf van Dam Benoemd per 26-09-2017 Einde zittingstermijn 01-09-2021 Aanwezigheid: zes van de zes vergaderingen	<u>Hoofd functie:</u> Docent Frans, Gymnasium Haganum te Den Haag <u>Nevenfuncties:</u> Secretaris “Vrienden van Aix” (per 1-1-’20 “Samen voor Aix”) Lid Conseil de Faculté (RvT) theologische faculteit te Aix-en-Provence

Edwin van Honk RA Vanaf 01-10-2018 Einde zittingstermijn 01-10-2022 Aanwezigheid: vijf van de zes vergaderingen	<u>Hoofdfuncie:</u> Accountant in de Audit & Assurance praktijk van ABAB Accountants BV te 's-Hertogenbosch <u>Nevenfuncties:</u> Geen
--	---

Eén lid van de Raad heeft per 01-01-2020 een functie die mogelijk ertoe leidt dat betrokken RvT lid en CvB tijdens 1 regionaal overleg gezamenlijk aan tafel kunnen zitten. De Raad en CvB zien hierin geen reden voor het heroverwegen van het lidmaatschap van het betreffende RvT lid.

De samenstelling van het College van Bestuur bestaat uit:

Naam	Hoofd- en nevenfunctie
H.M.J. Mackloet Vanaf: 1-8-2016	<u>Hoofdfuncie:</u> College van Bestuur LOGOS <u>Nevenfuncties:</u> Geen

Auditcommissie

In 2019 is de auditcommissie 3 maal bijeen geweest. Onderwerp van gesprek waren onder andere de begroting 2020 en de jaarrekening 2018. Ook is diverse keren aan de hand van een softclose de actuele financiële situatie besproken. Daarnaast is nadrukkelijk stilgestaan bij het treasurybeleid van de stichting.

De onderwerpen die meer in detail binnen de auditcommissie worden besproken worden vervolgens in de RvT-vergadering teruggekoppeld en indien nodig vastgesteld of goedgekeurd. De auditcommissie zoomt in de bespreking in op de rechtmatigheid van inkomsten en uitgaven en de doelmatige besteding van de middelen.

Onderwijscommissie

De onderwijscommissie heeft 2 maal vergaderd met het College van Bestuur en de stafmedewerker Onderwijs & Kwaliteit. Gesproken is onder andere over de ontwikkeling van de leerlingaantallen, onderwijskwaliteit en de voortgang van de ontwikkeling op de scholen. Van de besprekingen van de onderwijscommissie is verslag gedaan aan de voltallige Raad van Toezicht.

Tot slot

In 2019 is het Koersplan 2019-2023 formeel vastgesteld. Met de focuspunten 'gepersonaliseerd leren', 'samen leren inhoud geven', 'vakmanschap doet ertoe!' en 'aantrekkelijk partnerschap' biedt het Koersplan richting aan het beleid van zowel het bestuurskantoor als de individuele scholen. Het doet de RvT goed om te zien dat de focuspunten binnen de afzonderlijke scholen vorm en inhoud krijgen.

Wederom in 2020 een compliment aan het College van Bestuur en de medewerkers van het bestuursbureau voor de prettige en open samenwerking.

Als laatste een dankwoord aan allen die zich dagelijks inzetten om de kinderen vanuit onze levensbeschouwelijke identiteit les te geven en te begeleiden. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het geluk en welzijn van een nieuwe generatie.

Namens de Raad van Toezicht van LOGOS,

Cor Smits, voorzitter

Jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Consolidatie

Vanaf 2012 neemt het bestuur van LOGOS zitting in Stichting KOPSZ (Stichting voor Protestants Christelijke Kinderopvang & Peuterspeelzalen). Het bestuur van deze stichting is gelieerd aan LOGOS, Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs. Tevens deelt de onderhavige stichting met genoemde Stichting het toezichthoudend orgaan (RvT).

De cijfers van KOPSZ worden niet meegeconsolideerd.

De reden is gelegen in het geringe belang.

RJ660.506 vermeld hierover:

"In de geconsolideerde jaarrekening behoeven geen gegevens te worden opgenomen van groepsmaatschappijen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is voor het geheel".

Het belang van KOPSZ van zowel het balanstotaal en als onderdeel van het Eigen Vermogen is beduidend kleiner dan 5%.

Gezamenlijk is dit van te verwaarlozen betekenis.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Voor een uiteenzetting ten einde vast te kunnen stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de opgenomen paragraaf Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie		afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Gebouwen	Permanent	480	2,5	500
	Semi-permanent	240	5	500
	Noodlokalen	120	10	500
	De Noordhoek	72	16,67	500
Verbouwingen	Klim-Op	72	16,67	500
	Koningin Wilhelminaschool	240	5	500
	Bestuursbureau	480	2,5	500
Installaties	Verwarming	180	6,67	500
	Alarm/noodverlichting	120	10	500
	Liften	180	6,67	500
	Valbeveiliging	240	5	500
Terreinen	Grond	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Kantoormeubilair/ inventaris	Bureaus	240	5	500
	Stoelen	240	5	500
	Kasten	240	5	500

Categorie		afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Schoolmeubilair/ inventaris	Docentensets	240	5	500
	Leerlingensets	240	5	500
	Schoolborden	240	5	500
	Garderobe	240	5	500
	Speelzaalinrichting	240	5	500
	Kunstgras	96	12,5	500
Huishoudelijke apparatuur	Schoonmaakapparatuur	60	20	500
	Keukeninrichtingen	240	5	500
Onderwijskundige apparatuur/machines	Kopieerapparatuur	60	20	500
	Audio-/videoinstallatie	60	20	500
	Beamers t/m 2013	60	20	500
	Beamers v.a. 2014	36	33,3	500
	Projectiemiddelen	60	20	500
ICT	Servers	48	25	500
	Netwerk	120	10	500
	Computers	36	33,3	500
	Printers	48	25	500
	Telefooncentrales	120	10	500
	Smartboards t/m 2013	48	25	500
	Smartboards v.a. 2014	96	12,5	500
Leermiddelen	Methode A, B, C etc.	120	10	500
	Spel- en sportmateriaal	120	10	500
Vervoermiddelen	Auto's	48	25	500

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden de onderfinanciële vaste activa opgenomen effecten die:

- geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille; en
 - niet tot einde looptijd worden aangehouden;
- gewaardeerd tegen reële waarde.

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na de eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de staat van baten en lasten worden rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve werkdrukverlaging	Voor de inzet van middelen voor de verlaging van de werkdruk		90.216
- Calamiteitenreserve	Voor opvang incidentele grote calamiteiten		600.000
- Reserve hoogbegaafdheid SWV	inzet van middelen voor hoogbegaafde kinderen		22.000
- Reserve langdurig zieken	ter dekking kosten langdurig zieken		19.552
- Reserve CAO aanpassingen 2019	Voor uitbetaling cao		525.000
- Reserve nulmeting	Ter dekking van de afschrijvingslasten nulmeting		64.423
- Algemene reserve privaat			2.801.518
- Reserve schoolbankrekeningen	Voor de ontvangst en besteding van o.a. diverse ouderbijdragen		236.504

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2019 wordt bepaald. De berekening is als volgt:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) +/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2019 wordt er gerekend met een rekenrente van -0,70%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 2,70% is.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden ouder dan 57 jaar waarbij een opnameplan is overeengekomen voor een looptijd van maximaal 5 jaar. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

De voorziening levensfasebewust personeelsbeleid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de gespaarde uren per einddatum verslagperiode, voor personeelsleden waarbij een opnameplan is overeengekomen. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de opnamekans.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Bij de bepaling voor de voorziening groot onderhoud ultimo 2019 is gebruik gemaakt van de tijdelijke uitzonderingsbepaling conform RJO 4, lid 1c.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur is/ zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfonds en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen. De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2019 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2019 97,80%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Dividenden

Dividenden te ontvangen van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen en effecten, worden verantwoord zodra de stichting het recht hierop heeft verkregen.

Waardeveranderingen financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Waardeveranderingen van de volgende financiële instrumenten worden rechtstreeks verwerkt in de staat van baten en lasten:

- Financiële activa en verplichtingen die onderdeel zijn van de handelsportefeuille;
- Afgeleide financiële instrumenten (derivaten) met een beursgenoteerde onderliggende waarde;
- Gekochte leningen, obligaties (tenzij aangehouden tot einde looptijd) en aangehouden eigen-vermogensinstrumenten die beursgenoteerd zijn.

Waardeverminderingen van financiële instrumenten die op reële waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de staat van baten en lasten. Voor gerealiseerde waardevermeerderingen van financiële instrumenten die op reële waarde worden gewaardeerd met verwerking van de waardevermeerderingen rechtstreeks in het eigen vermogen, dient het cumulatieve resultaat dat voorheen in het eigen vermogen was opgenomen, te worden verwerkt in de staat van baten en lasten op het moment dat de desbetreffende effecten niet langer in de balans worden verwerkt.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Prijrisico

De instelling loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa. De instelling beheerst het marktrisico door onderscheid aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

Segmentatie

Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt overeenkomstig de Richtlijn voor Onderwijsinstellingen een segmentatie van de staat van baten en lasten gemaakt in de volgende segmenten: PO, VO

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

En vergelijkende cijfers 2018. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	3.447.031		3.516.630	
1.1.3	Financiële vaste activa	2.342.739		1.377.986	
	<i>Totaal vaste activa</i>		5.789.770		4.894.616
1.2	Viottende activa				
1.2.2	Vorderingen	1.251.006		1.301.781	
1.2.4	Liquide middelen	9.079.858		8.462.797	
	<i>Totaal viottende activa</i>		10.330.864		9.764.578
	TOTAAL ACTIVA		16.120.634		14.659.194
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	11.067.530		10.180.690	
2.2	Voorzieningen	2.419.833		2.334.403	
2.3	Langlopende schulden	188.741		219.264	
2.4	Kortlopende schulden	2.444.530		1.924.837	
	TOTAAL PASSIVA		16.120.634		14.659.194

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019
En vergelijkende cijfers 2018

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	20.390.724		19.591.356		19.372.941	
3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	158.468		132.886		221.067	
3.5 Overige baten	1.100.746		1.239.668		1.280.197	
<i>Totaal baten</i>		<i>21.649.938</i>		<i>20.963.910</i>		<i>20.874.205</i>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	17.279.612		18.181.818		17.143.274	
4.2 Afschrijvingen	572.722		611.234		561.824	
4.3 Huisvestingslasten	1.365.894		1.284.025		1.279.001	
4.4 Overige lasten	1.602.376		1.671.833		1.626.515	
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	256.797		-		250.217	
<i>Totaal lasten</i>		<i>21.077.401</i>		<i>21.748.910</i>		<i>20.860.831</i>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>572.537</i>		<i>-785.000</i>		<i>13.374</i>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	323.386		20.000		5.874	
6.2 Financiële lasten	9.986		10.100		26.898	
<i>Saldo financiële baten en lasten *</i>		<i>313.400</i>		<i>9.900</i>		<i>-21.024</i>
Totaal resultaat *		885.937		-775.100		-7.650

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2019
En vergelijkende cijfers 2018

Ref.	2019		2018	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (saldo baten en lasten)		572.537		13.374
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>				
- Afschrijvingen	4.2	572.722	561.824	
- Mutaties voorzieningen	2.2	85.430	199.836	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		658.152		761.660
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.1	-21.081	-29.840	
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	519.693	-102.194	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		498.612		-132.034
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.729.301		643.000
Ontvangen interest	6.1.1/-1.2.2.14	82.928	110.432	
Betaalde interest	6.2.1/-2.4.18	9.986	10.091	
Ontvangen dividenden	6.1.2	27.603	-	
Mutaties overige financiële vaste activa	6.1.4 / 6.2.2	284.712	-121.365	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		2.114.558		621.976
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-503.123	-498.336	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.1.2	-	39.912	
Overige desinvesteringen in financiële vaste activa	1.1.3	-	812.088	
Overige investeringen in financiële vaste activa	1.1.3	-964.753	-892.846	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-1.467.876		-539.180
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing langlopende schulden	2.3	-30.524	-38.759	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-30.524		-38.759
Kasstroom uit overige balansmutaties				
Overige mutaties		903	-	
Totaal kasstroom uit overige balansmutaties		903		-
Mutatie liquide middelen	1.2.4	617.061	44.037	
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:				
		2019	2018	
	€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		8.462.797	8.418.760	
Mutatie boekjaar liquide middelen		617.061	44.037	
Stand liquide middelen per 31-12		9.079.858	8.462.797	

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.2 Terreinen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€
Stand per 01-01-2019					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.770.901	45.635	5.642.684	1.877.759	9.336.979
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	820.609	6.001	3.642.941	1.350.798	5.820.349
Materiële vaste activa per 01-01-2019	950.292	39.634	1.999.743	526.961	3.516.630
Verloop gedurende 2019					
Investerings	5.672	-	419.652	77.799	503.123
Afschrijvingen	83.354	944	384.436	103.988	572.722
Mutatie gedurende 2019	77.682-	944-	35.216	26.189-	69.598-
Stand per 31-12-2019					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.776.573	45.635	6.062.336	1.955.558	9.840.102
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	903.964	6.945	4.027.377	1.454.785	6.393.071
Materiële vaste activa per 31-12-2019	872.609	38.690	2.034.959	500.773	3.447.031

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.3	Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2019	Investe- ringen 2019	Desinves- teringen 2019	Waarde- verandering 2019	Resultaat 2019	Boek- waarde 31-12-2019
		€	€	€	€	€	€
1.1.3.7	Effecten	1.352.636	836.795	131.500	265.907	-	2.323.839
1.1.3.8	Overige vorderingen	25.350	-	6.450	-	-	18.900
	Totaal Financiële vaste activa	1.377.986	836.795	137.950	265.907	-	2.342.739

1.1.3.7	Effecten	Boek- waarde 1-1-2019	Investe- ringen 2019	Desinves- teringen 2019	Waarde- verandering 2019	Boek- waarde 31-12-2019
		€	€	€	€	€
1.1.3.7.1	Aandelen	1.155.862	-	131.500	246.038	1.270.401
1.1.3.7.3	Overige obligaties	196.774	836.795	-	19.869	1.053.438
	Totaal Effecten	1.352.636	836.795	131.500	265.907	2.323.839

1.1.3.7 Effecten
De aandelen behoren per 31-12-2019 volledig tot het private vermogen. De obligaties tot een bedrag van € 604.448.

1.1.3.8 Overige vorderingen
De overige vorderingen bestaan uit verstrekte borgsommen aan Snappet voor tablets.

1.2 Vlottende activa

1.2.2	Vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
1.2.2.1	Debiteuren	51.842	10.460
1.2.2.2	OCW	789.726	811.320
1.2.2.3	Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	-	1.566
1.2.2.10	Overige vorderingen	2.988	-
	<i>Subtotaal vorderingen</i>	<i>844.556</i>	<i>823.346</i>
1.2.2.11	Belastingen en premies sociale verzekeringen	-	402
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	61.697	62.616
1.2.2.14	Te ontvangen interest	8.694	80.550
1.2.2.15	Overige overlopende activa	336.059	334.867
	<i>Overlopende activa</i>	<i>406.450</i>	<i>478.435</i>
	Totaal Vorderingen	1.251.006	1.301.781

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.4	Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
		€	€
1.2.4.1	Kasmiddelen	3.500	3.500
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	8.839.854	8.187.063
	Totaal liquide middelen	9.079.858	8.462.797

1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen
De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking van de stichting.
De liquide middelen behoren per 31-12-2019 voor een bedrag van € 926.669 tot het private vermogen.

2 Passiva

2.1	Eigen vermogen	Stand per 01-01-2018 €	Resultaat 2018 €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2018 €	Stand per 01-01-2019 €	Resultaat 2019 €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2019 €
2.1.1	Eigen vermogen								
2.1.1.1	Algemene reserve	7.194.179	67.220	-500.000	6.761.401	6.761.401	-53.084	-	6.708.317
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	126.788	20.308	500.000	647.096	647.096	674.095	-	1.321.191
2.1.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	2.867.371	-95.178	-	2.772.193	2.772.193	264.927	902	3.038.022
	Totaal Eigen vermogen	10.188.338	-7.650	-	10.180.690	10.180.690	885.938	902	11.067.530

De toelichting over de beperkte doelstelling(en) van de reserve(s) is/zijn vermeld in de Grondslagen.

2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	Stand per 01-01-2018 €	Resultaat 2018 €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2018 €	Stand per 01-01-2019 €	Resultaat 2019 €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2019 €
2.1.1.2.4	Reserve werkdrukverlaging	-	56.725	-	56.725	56.725	33.491	-	90.216
2.1.1.2.5	Calamiteitenreserve	-	-	500.000	500.000	500.000	100.000	-	600.000
2.1.1.2.6	Reserve hoogbegaafdheid SWV	-	-	-	-	-	22.000	-	22.000
2.1.1.2.8	Reserve langdurig zieken	-	-	-	-	-	19.552	-	19.552
2.1.1.2.9	Reserve CAO aanpassingen 2019	-	-	-	-	-	525.000	-	525.000
2.1.1.2.10	Reserve nulmeting	126.788	-36.417	-	90.371	90.371	-25.948	-	64.423
	Totaal bestemmingsreserves (publiek)	126.788	20.308	500.000	647.096	647.096	674.095	-	1.321.191

2.1.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	Stand per 01-01-2018 €	Resultaat 2018 €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2018 €	Stand per 01-01-2019 €	Resultaat 2019 €	Overige mutaties €	Stand per 31-12-2019 €
2.1.1.3.1	Algemene reserve privaat	2.589.205	-88.344	-	2.500.861	2.500.861	300.657	-	2.801.518
2.1.1.3.2	Reserve schoolbankrekeningen	278.166	-6.834	-	271.332	271.332	-35.730	902	236.504
	Totaal bestemmingsreserves (privaat)	2.867.371	-95.178	-	2.772.193	2.772.193	264.927	902	3.038.022

2.2	Voorzieningen	Stand per 01-01-2019 €	Dotatie 2019 €	Onttrek-king 2019 €	Vrijval 2019 €	Stand per 31-12-2019 €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 t/m 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €
2.2.1	Personele voorzieningen	498.019	55.624	31.647	32.095	489.901	211.895	278.006	-
2.2.3	Voorzieningen voor groot onderhoud	1.836.384	344.490	250.941	-	1.929.932	1.450.000	479.932	-
	Totaal Voorzieningen	2.334.403	400.114	282.588	32.095	2.419.833	1.661.895	757.938	-

* bij netto contante waarde

2.2.1	Personele voorzieningen	Stand per 01-01-2019 €	Dotatie 2019 €	Onttrek-king 2019 €	Vrijval 2019 €	Stand per 31-12-2019 €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 t/m 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €
2.2.1.2	Verlofsparen en sabbatical leave	74.931	18.546	-	12.543	80.934	6.756	74.178	-
2.2.1.4	Jubileumuitkeringen	202.844	20.000	31.647	-	191.197	27.263	163.934	-
2.2.1.6	Langdurig zieken	220.244	17.078	-	19.552	217.770	177.876	39.894	-
	Totaal personele voorzieningen	498.019	55.624	31.647	32.095	489.901	211.895	278.006	-

* bij netto contante waarde

2.2.1.2	Verlofsparen en sabbatical leave	Stand per 01-01-2019 €	Dotatie 2019 €	Ottrek-king 2019 €	Vrijval 2019 €	Stand per 31-12-2019 €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 t/m 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €
2.2.1.2.1	Voorziening Duurzame inzetbaarheid	32.367	3.546	-	6.582	29.331	6.756	22.575	-
2.2.1.2.2	Voorziening Levensfasebewust personeelsbeleid	42.564	15.000	-	5.961	51.603	-	51.603	-
	Totaal Verlofsparen en sabbatical leave	74.931	18.546	-	12.543	80.934	6.756	74.178	-

* bij netto contante waarde

2.3	Langlopende schulden	Stand per 01-01-2019 €	Nieuwe subsidies 2019 €	vrijval subsidies 2019 €	Stand per 31-12-2019 €	Looptijd > 1 jaar €	Looptijd > 5 jaar €	Rente per-centage
2.3.7	Overige langlopende schulden	219.264	-	30.524	188.741	22.265	166.475	
	Totaal Langlopende schulden	219.264	-	30.524	188.741	22.265	166.475	

2.3.7	Overige langlopende schulden	Stand per 01-01-2019 €	Nieuwe subsidies 2019 €	vrijval subsidies 2019 €	Stand per 31-12-2019 €	Looptijd > 1 jaar €	Looptijd > 5 jaar €	Rente per-centage
2.3.7.5	Vooruitontvangen investeringssubsidies	219.264	-	30.524	188.741	22.265	166.475	0,000%
	Totaal Overige langlopende schulden	219.264	-	30.524	188.741	22.265	166.475	

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2019 €	31-12-2018 €
2.4.6	Schulden aan gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	404.618	-
2.4.8	Crediteuren	222.448	142.802
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	763.194	671.609
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	226.598	189.813
2.4.12	Kortlopende overige schulden	7.136	7.594
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>	<i>1.623.994</i>	<i>1.011.818</i>
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	12.929	-
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	-	2.815
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	539.512	516.785
2.4.19	Overige overlopende passiva	268.096	393.419
	<i>Overlopende passiva</i>	<i>820.537</i>	<i>913.019</i>
	Totaal Kortlopende schulden	2.444.531	1.924.837

2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2019 €	31-12-2018 €
2.4.9.1	Loonheffing	677.533	619.411
2.4.9.3	Premies sociale verzekeringen	85.661	52.198
	Totaal Belastingen en premies sociale verzekeringen	763.194	671.609

2.4.12	Overige kortlopende schulden	31-12-2019 €	31-12-2018 €
2.4.12.4	Netto salarissen	7.136	7.594
	Totaal Overige kortlopende schulden	7.136	7.594

2.4.14	Vooruitontvangen subsidies OCW	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
2.4.14.2	Vooruitontvangen subsidies OCW niet-geoormerkt	12.929		-	
	Totaal vooruitontvangen subsidies ocw		12.929		-
2.4.19	Overige overlopende passiva	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
2.4.19.1	Vooruitontvangen subsidies Gemeente	73.124		65.238	
2.4.19.2	Vooruitontvangen subsidies Overige	84.063		118.328	
2.4.19.5	Personeel inzake spaarverlof	9.432		11.805	
2.4.19.6	Overige overlopende passiva	101.477		198.047	
	Totaal overige overlopende passiva		268.096		393.418

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1	Rijksbijdragen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	Rijksbijdragen						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW **	18.832.921		18.839.022		17.952.933	
	Totaal Rijksbijdrage		18.832.921		18.839.022		17.952.933
3.1.2	Overige subsidies						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	685.946		20.674		645.795	
	Totaal Rijksbijdragen		685.946		20.674		645.795
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		871.857		731.660		774.213
	Totaal Rijksbijdragen		20.390.724		19.591.356		19.372.941
	<u>Rijksbijdrage OCW **</u>						
	Hieronder zit ook:						
	bijzondere en aanvullende bekostiging PO	231.848		-		-	
	de aanvullende bekostiging VO	30.527		-		-	
		<u>262.375</u>		<u>-</u>		<u>-</u>	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	158.468		132.886		221.067	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		158.468		132.886		221.067
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		158.468		132.886		221.067
3.5	Overige baten						
3.5.1	Verhuur	105.332		94.430		88.921	
3.5.2	Detachering personeel	84.430		78.326		121.908	
3.5.10	Overige *1	910.984		1.066.912		1.069.368	
	Totaal overige baten		1.100.746		1.239.668		1.280.197
	<u>Overige *1</u>						
	Subsidies	67.384		29.746		64.899	
	Verg. LGF via derden	16.250		27.500		24.209	
	Personeelsgebondenopbrengsten	416.269		287.300		573.423	
	Inkomsten schoolbankrekeningen	331.197		513.200		364.931	
	Overige	79.885		209.166		41.906	
	Totaal overige	<u>910.984</u>		<u>1.066.912</u>		<u>1.069.368</u>	

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	12.446.808		17.181.730		12.328.566	
4.1.1.2	Sociale lasten	1.715.643		-		1.678.247	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	376.022		-		474.426	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	20.717		-		19.763	
4.1.1.5	Pensioenpremies	1.967.969		-		1.670.017	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		16.527.159		17.181.730		16.171.019
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	23.529		39.620		115.306	
4.1.2.3	Overige *2	886.224		960.468		944.277	
	Totaal overige personele lasten		909.753		1.000.088		1.059.583
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	157.300		-		87.328	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		157.300		-		87.328
	Totaal personele lasten		17.279.612		18.181.818		17.143.274
	<u>Overige *2</u>						
	Kosten BGZ en arbo	130.275		89.100		100.903	
	Nascholing	230.790		262.000		286.763	
	Kosten uitbesteding derden	356.872		202.102		369.958	
	Schoolbegeleiding	23.516		56.300		50.261	
	Overige personele kosten	144.773		350.966		136.392	
	Totaal overige	886.224		960.468		944.277	

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 369 in 2019 (2018: 369). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2019	2018
Bestuur / Management	17	16
Personeel primair proces	257	265
Ondersteunend personeel	95	88
Totaal gemiddeld aantal werknemers	369	369

4.2	Afschrijvingen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	572.722		611.234		561.824	
	Totaal afschrijvingen		572.722		611.234		561.824

4.3	Huisvestingslasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	174.235		178.713		182.322	
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	285.355		214.180		281.644	
4.3.4	Energie en water	193.700		187.500		175.245	
4.3.5	Schoonmaakkosten	314.574		283.696		276.937	
4.3.6	Belastingen en heffingen	26.454		23.850		21.659	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	344.490		366.136		302.920	
4.3.8	Overige	27.087		29.950		38.274	
Totaal huisvestingslasten			1.365.895		1.284.025		1.279.001

4.4	Overige lasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	589.937		718.825		575.009	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	25.045		18.950		24.584	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	655.912		623.350		653.559	
4.4.5	Overige	331.482		310.708		373.363	
Totaal overige lasten			1.602.376		1.671.833		1.626.515

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountants honoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	24.469		20.000		21.755	
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden	-		-		-	
4.4.1.1.3	Fiscale advisering	-		-		-	
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten	-		-		-	
			24.469		20.000		21.755

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountants honoraria zijn verwerkt op basis van het facturenstelsel.

4.4.5	Overige lasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.5.1	Wervingskosten	24.033		11.500		21.219	
4.4.5.2	Representatiekosten	17.708		15.900		17.062	
4.4.5.4	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten	57.655		44.700		47.014	
4.4.5.6	Contributies	33.986		34.000		31.696	
4.4.5.7	Abonnementen	14.351		15.650		15.280	
4.4.5.8	Medezeggenschapsraad	9.356		26.588		5.380	
4.4.5.9	Verzekeringen	9.319		10.050		8.354	
4.4.5.10	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids	61.901		70.750		96.577	
4.4.5.11	Toetsen en testen	1.021		-		-652	
4.4.5.12	Culturele vorming	43.174		27.500		34.497	
4.4.5.13	Overige overige lasten	58.979		54.070		96.936	
	Totaal overige lasten		331.483		310.708		373.363
4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.5.2	Doorbetaling op basis van 1 februari						
4.5.2.2	Doorbetaling op basis van 1 februari sbo	246.082		-		250.217	
	Totaal Doorbetaling op basis van 1 februari		246.082		-		250.217
4.5.3	Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen		10.715		-		-
	Totaal Doorbetalingen aan schoolbesturen		256.797		-		250.217
6	Financiële baten en lasten						
6.1	Financiële baten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	11.072		20.000		83.618	
6.1.2	Ontvangen dividenden	27.603		-		26.814	
6.1.3	Waardevermeerderingen financiële vaste activa en effecten	265.907		-		-106.564	
6.1.4	Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	18.805		-		2.006	
	Totaal financiële baten		323.387		20.000		5.874
6.2	Financiële lasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
6.2.1	Rentelasten en soortgelijke lasten	9.986		10.100		10.091	
6.2.2	Waardeverminderingen financiële vaste activa en effecten	-		-		16.807	
	Totaal financiële lasten		9.986		10.100		26.898
	Resultaat *		885.937		-775.100		-7.650
	* - is negatief						

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2019	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-53.084
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		
2.1.2.4	Reserve werkdrukverlaging	33.491	
2.1.2.5	Calamiteitenreserve	100.000	
2.1.2.6	Reserve hoogbegaafdheid SWV	22.000	
2.1.2.8	Reserve langdurig zieken	19.552	
2.1.2.9	Reserve cao aanpassingen 2019	525.000	
2.1.2.10	Reserve nulmeting	-25.948	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		674.095
2.1.3	<u>Bestemmingsreserves (privaat)</u>		
2.1.3.1	Algemene reserve privaat	300.657	
2.1.3.2	Reserve schoolbanken	-35.730	
	Totaal bestemmingsreserves privaat		264.927
	Totaal resultaat		885.938

SEGMENTATIE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	PO		VO		Totaal	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	17.449.874	16.832.504	2.940.850	2.540.437	20.390.724	19.372.941
3.2 Overige overheids-bijdragen en -subsidies	123.830	184.105	34.638	36.962	158.468	221.067
3.5 Overige baten	735.041	892.993	365.705	387.204	1.100.746	1.280.197
Totaal baten	18.308.745	17.909.602	3.341.193	2.964.603	21.649.938	20.874.205
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	14.837.864	14.855.553	2.441.748	2.287.721	17.279.612	17.143.274
4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	477.908	467.368	94.814	94.456	572.722	561.824
4.3 Huisvestingslasten	1.163.794	1.112.148	202.101	166.853	1.365.895	1.279.001
4.4 Overige lasten	1.319.403	1.331.104	282.973	295.411	1.602.376	1.626.515
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	256.797	250.217	-	-	256.797	250.217
Totaal lasten	18.055.766	18.016.390	3.021.636	2.844.441	21.077.402	20.860.831
Saldo baten en lasten *	252.979	-106.788	319.557	120.162	572.536	13.374
6 Financiële baten en lasten	313.401	-21.024	-	-	313.401	-21.024
Resultaat *	566.380	-127.812	319.557	120.162	885.937	-7.650

* (-/- is negatief)

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

"Corona"

In maart 2020 is Nederland getroffen door een uitbraak van het Corona-virus. Voor LOGOS betekent dit dat de scholen gesloten zijn. Het onderwijs wordt 'op afstand' gegeven. Dit heeft impact op het proces van onderwijs geven, alhoewel het onderwijs wel door kan gaan. Op dit moment wordt verwacht dat de financiële impact op het vermogen en het jaarresultaat 2020 beperkt zal zijn, omdat de baten (bekostiging door OCW) gecontinueerd worden en ook het personeel gewoon wordt doorbetaald."

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen	Resultaat 2019
Stichting KOPSZ	Stichting	Leerdam	4	0	0
SWV Driegang	Stichting	Gorinchem	4	n.v.t.	n.v.t.
SWV VO Passend Onderwijs Gorinchem	Stichting	Gorinchem	4	n.v.t.	n.v.t.
Stichting Brede School Schuttersplein Gorinchem	Stichting	Gorinchem	4	n.v.t.	n.v.t.
Vereniging Partners in Onderwijs	Vereniging	Nieuwegein	4	n.v.t.	n.v.t.

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
Lerarenbeurs studieverlof	1009740	01-10-2019	3.628	3.628	Nee
Subsidie zij-instromer	966878	01-03-2019	20.000	20.000	Nee

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art 13, lid 2 sub b en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo 2019

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	€	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand 1-1-2019	€	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Te verrekenen ultimo 2019	€
				-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal				-	-	-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	€	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand 1-1-2019	€	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Stand ultimo 2019	Saldo nog te be- steden ultimo 2019	€
				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

WNT-VERANTWOORDING 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:

- (a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
- (b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
- (c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.

Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2019
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	5
Totaal aantal complexiteitspunten	12
Bezoldigingsklasse	D
Bezoldigingsmaximum	€ 152.000

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2019.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris	
Aanhef	De heer
Voorletters	H.M.J.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Mackloet

Functiegegevens in verslagjaar (2019)

Functie(s)	College van bestuur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	Nee

Bezoldiging in verslagjaar (2019)

Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	100.514
Beloningen betaalbaar op termijn	17.967
Subtotaal bezoldiging	118.481
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Bezoldiging	118.481
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	152.000
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde	N.v.t.

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)

Functie(s)	College van bestuur
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	96.855
Beloningen betaalbaar op termijn	15.053
Subtotaal bezoldiging	111.908
Bezoldiging	111.908
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	146.000

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder				
Aanhef	De heer	De heer	De heer	De heer
Voorletters	C.	R.	A.T.	C.H.
Tussenvoegsel			den	
Achternaam	Smits	Brandwijk	Besten	Achterberg

Functievervulling in verslagjaar (2019)

Functiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2019)

Bezoldiging	6.839	5.130	3.420
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	6.839	5.130	3.420
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.800	15.200	15.200
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)

Functiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	01-10	31-12
Bezoldiging	6.243	4.683	1.821	3.122
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	10.960	14.600

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Toezichthouder

Aanhef	De heer	Mevrouw	De heer
Voorletters	W.	T.J.	E.R.
Tussenvoegsel	van		van
Achternaam	Doornik	Dam	Honk

Functievervulling in verslagjaar (2019)

Functiecategorie	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2019)

Bezoldiging	3.905	3.420	3.420
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-
Bezoldiging	3.905	3.420	3.420
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.200	15.200	15.200
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering			
Reden waarom de overschrijding al dan niet is Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)

Functiecategorie	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-10
Afloop functie	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging	3.375	3.122	780
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	14.600	14.600	3.680

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

WNT-VERANTWOORDING 2019

Totale bezoldiging van een topfunctionaris, voor alle functies bij het bevoegd gezag en eventuele aan het bevoegd gezag gelieerde rechtspersonen

Niet van toepassing, er zijn geen (voormalige) topfunctionarissen met een of meerdere functies bij het bevoegd gezag of aan het bevoegd gezag gelieerde rechtspersonen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs (WJZ-2005/54063802), 7,5 % van beschikking personele bekostiging van De Noordhoek ad € 2.305.185 euro is € 172.889.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijvende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m	Loop- tijd Mdn	Bedrag per maand €	Bedrag verslag- jaar €	Bedrag < 1 jaar €	Bedrag 1 - 5 jaar €	Bedrag > 5 jaar €	Bedrag totaal €
1	Vrolijk Vastgoed B.V.	1-6-2019 31-5-2024	60	2.530	31.830	30.360	121.440	-	151.800
2	DVEP Energie	1-1-2015 31-12-2020	72	3.751	40.787	45.012	-	-	45.012
3	Eneco	1-1-2015 31-12-2020	72	10.928	136.020	131.135	-	-	-
4	Ricoh	1-4-2015 31-3-2020	62	189	7.279	568	-	-	-
5	Toshiba	1-3-2019 28-2-2025	72	-	26.372	26.372	105.488	-	131.860

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: LOGOS, Stichting voor Protestants Christelijk Onderwijs
Rechtsvorm: Stichting
Zetel: Leerdam
KvK nummer: 11056372

Adres: Meent 24, 4141AC Leerdam
Telefoon: 0345 - 637980
E-mailadres: admin@stichting-logos.nl
Internetsite: www.stichting-logos.nl

Contactpersoon: H.M.J. Mackloet
Telefoon: 0345 - 637980
E-mailadres: admin@stichting-logos.nl

Bestuursnummer: 41396

BRIN-nummers:	12ZT	CBS De Tamboerijn
	13KS	CBS Samen Onderweg
	23CC	CBS De Regenboog
	10QY	CBS Koningin Wilhelmina
	11FL	CBS Klim Op
	11RJ	CBS Juliana
	00UY	SBO Beatrix de Burcht
	26MP	PRO De Noordhoek
	26MR	ZML De Cirkel
	04OC	CBS De Open Poort
	04TX	CBS De Hoeksteen
	06FB	CBS De Wegwijzer
	06NY	CBS Het Kompas
	07KC	School met de Bijbel

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS

Bestuurder(s)

Naam	Plaats	Datum	Ondertekend	Reden niet ondertekend
H.M.J. Mackloet	Leerdam			

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bepaling van het resultaat.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat meerdere pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat meerdere pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat meerdere pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat meerdere pagina's)

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat meerdere pagina's)

BIJLAGEN

OCW-BIJLAGE

1.2.2.2 Ministerie van OCW

Overlopende post lumpsum	Bekostigings jaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking €	Toegerekend t/m jaar 2019 €	Ontvangen t/m jaar 2019 €	Te vorderen 31-12-2019 €
<u>Personeel</u>						
LumpSum PO	2019/2020	diversen	9.373.394	3.905.581	3.238.508	667.073
PAB	2019/2020	diversen	2.031.810	846.587	846.587	-
Prestatiebox PO	2019/2020	diversen	439.700	183.208	199.624	-16.415
Bijz. en aanv. Bekostiging PO	2019	diversen	222.122	222.122	222.122	-
Aanv. Bekost. OAB	2019/2020	diversen	236.034	98.348	81.622	16.725
Bijz. Subs. Achterst.scores	2019/2020	diversen	3.400	1.417	1.417	-
Bijz. bekost. Samenvoeging	2019/2020	988634	161.148	67.145	67.145	-
Samenvoeging Vuren						-1.689
Materiële instandhouding	2019	diversen	1.877.510	1.877.510	1.877.510	-
			14.345.118	7.201.918	6.534.535	665.694
<u>Personeel 26MP</u>						
Personele subsidies VO	2019	939584	2.305.185	2.305.185	2.305.185	-
Functiemix randstadregio's	2019	956946	59.377	59.377	59.377	-
Bekostiging lesmateriaal	2019	999512	62.319	62.319	62.319	-
Prestatiebox VO	2019	963699	63.730	63.730	63.730	-
Aanvullende bekostiging	2019	1026677	30.527	30.527	30.527	-
Bekostiging exploitatiekosten	2019	938943	320.928	320.928	320.928	-
			2.842.065	2.842.065	2.842.065	-
<u>Personeel 26MR</u>						
Basisbekostiging personeel	2019/2020	968899	609.609	254.004	210.620	43.384
PAB	2019/2020	968549	74.448	31.020	31.020	-
Bekost. Zware onderst pers.	2019/2020	968296	1.143.330	476.388	395.021	81.367
Prestatiebox	2019/2020	967382	19.254	8.023	8.741	-719
Bijz. en aanv. Bekostiging PO	2019	1019500	9.727	9.727	9.727	-
Zware ondersteuning mat.insth	2019	944422	76.406	76.406	76.406	-
Basisbekost. Mat.insth	2019	944229	146.933	146.933	146.933	-
			2.079.707	1.002.500	878.468	124.032
Totaal OCW			<u>19.266.890</u>	<u>11.046.483</u>	<u>10.255.068</u>	<u>789.726</u>